

LIITON ARKKI

1/2023

● Ylen rahoitus ● Tekijänoikeudet ● FAO Kosovossa

RADIO- JA TELEVISIOTOIMITTAJIEN LIITON JÄSENLEHTI

Edistyksen asialla

Rasismiin puuttuminen, yhdenvertaisuuden edistäminen ja ihmisten moninaisuuden tunnistaminen ovat nousseet keskeisiksi asioiksi yhteiskunnassa. Jopa urheilumaailmassa kiinnitetään huomiota ihmisoikeuksiin enemmän kuin ennen. Se on hienoa.

Myös ammattiyhdistysliikkeen on entistä tarmokkaammin taattava toimintansa saavutettavuus. Siksi Journalistiliitto, jonka suurin jäsenyhdistys Radio- ja televisiotoimittajien liitto on, onkin päättänyt kartoittaa, miten liiton toiminta olisi nykyistä helpommin saavutettavissa.

Ensin kartoitetaan, sitten toimitaan. Jo nyt Radio- ja televisiotoimittajien liitolla on kuitenkin ideoita monikielisen jäsenistön palvelemisen kehittämiseksi.

Saavutettavuuspuheet ja -teot yhteiskunnan eri osa-alueilla ovat osoitus siitä, että elämme yhteiskunnallisesti tiedostavaa aikaa. Tällainen eteenpäin ajava voima ja ajan henki voivat palvella ammattiyhdistysliikettä, sillä ammattiyhdistyksillä on merkittävä rooli yhteiskunnan epäkohtiin puuttumisessa ja maailman ehommaksi tekemisessä.

Nuivat arvostelijat väittävät, että ammattiyhdistysliike olisi jumiutunut saavutetuista eduista kiinni pitämiseen. Samalla saatetaan väittää tai ainakin vihjata, että ay-liike ei saisi aikaan uusia uudistuksia.

Kritiikkiä kannattaa kuunnella kääntämättä siilipuolustukseen. Kuitenkin ajatus siitä, että ay-liikkeen piirissä ei olisi todellista uudistushenkeä, on kestävä. Esimerkiksi Radio- ja televisiotoimittajien liiton freelancerit neuvottelivat vuonna 2018 minimipalkkiot siitä, kuinka paljon Ylen tulee maksaa freelancereille verkkojulkaisuista.

Neuvottelutulos oli historiallinen ja urauurtava, sillä tuota aiemmin Suomessa ei oltu koskaan sovittu työehtosopimuksessa freelancereiden kirjoittamien juttujen vähimmäispalkkioista.

Journalistiliitto ja Radio- ja televisiotoimittajien liitto ovat siis saaneet aikaan merkittävän freelancereiden asemaa kohentaneen muutoksen jo reilusti ennen Euroopan komission viimevuotista linjausta, jossa se avasi kollektiiviset neuvotteluoikeudet itsensätyöllistäjille.

Kaupallisia media-alan työnantajia edustava Medialiitto on vielä komission linjauksen jälkeen asettunut vastustamaan kollektiivisten neuvotteluiden aloittamista.

Freelancereiden asioiden edistämässä ja työelämän uusien pelisääntöjen sopimisessa ay-liike on ollut ketterä. Kaupallisia mediataloja edustavalla työntajapuolella on puolestaan vaikuttanut olevan vaikeuksia sopeutua maailman muuttumiseen ja tilanteeseen, jossa työnantaja ei voi sanella polkuhintoja itsensätyöllistäjille.

Radio- ja televisiotoimittajien liitto toimii ja taistelee myös jatkossa uusien etujen saavuttamiseksi ja ajassa eläen. Emme vain puolusta vanhaa, vaan mahdollistamme entistä ehomman työelämän.

KIITOS LUOTTAMUKSESTA

Radio- ja televisiotoimittajien liiton edustajisto valitsi minut joulukuussa liiton puheenjohtajaksi. Nöyrästi kiitän luottamuksesta.

Tavoitteinani on uudistaa liiton viestintää, panostaa jäsenhankintaan ja kiinnittää huomiota liiton toiminnan saavutettavuuteen. Kaikki nämä tavoitteet palvelevat liiton perustehtävää, joka on kirjattu liiton sääntöihin: "Liiton tarkoituksena on jäsentensä ammatillisena yhdysiteenä toimien valvoa jäsentensä sosiaalisia ja ammatin liittyviä yhteisiä etuja kuten palkkausta ja muita työehtoja."

Sääntöperustaisesti me liitossa olemme valvojia. Toisin sanoen on oltava hereillä. Tarkkailemme, pidämme silmällä, huolehdimme. Tarvittaessa ryhdymme määrätömiin.

Kun valtiovarainministeriö esitti maaliskuussa heikennyksiä Ylen rahoitukseen, liitto torjui esityksen heti kannanotollaan "Ylen rahoitus ei kuulu valtiovarainministeriölle vaan eduskunnalle". Tästä voit lukea s. 30.

Valvottavaa, kommentoitavaa ja reagoitavaa riittää niin julkisen yleisradioyhtiön kuin kaupallisenkin median osalta; lisäksi edistämme freelancereiden ja esimerkiksi alan tutkijoiden sekä opettajien asiaa.

Jani Tanskanen, puheenjohtaja, RTTL

kuva: Seppo Sarkkinen

Päätoimittaja: Jani Tanskanen
Toimitus: Marjo Partio
Taitto: Mira Gartz
Kuvatoimitus: Seppo Sarkkinen
Kansi: Irmeli Heliö - FAO Kosovossa
Paino: PunaMusta Oy

Toimituskunta:
Irmeli Heliö
Leena Mattila
Jarno Miettinen
Jukka-Pekka Nyrhinen
Arto Paljakka
Kari Romppainen
Kari Vuosmaa
Sanna Väre

Julkaisija:
Radio- ja televisiotoimittajien liitto ry.
PL 82, 000240 Yleisradio
rttl@yle.fi
www.rttl.fi

s. 20

Kannessa:

FAON MATKA KOSOVOON

RTTL:n jäsenyhdistysten perinteiset jäsenmatkat ovat vihdoin käynnistyneet pitkän tauon jälkeen. Freelance-ammattiosasto FAO vieraili toukokuun alussa Kosovossa. Matkakohde oli kiintoisa monella tavalla. Mm. arkkitehtuurissa riitti ihmeteltävää. Kannen kuvassa "Maailman rumimmaksi" rakennukseksi sanottu Pristinan pääkirjasto. Matkasta lisää sivulla 20.

s. 8

YLE JA HUUHTOKAUPPAKEISARIT

Keskustelu Ylen rahoituksesta on kuumentunut sitä mukaa mitä lähemmän kesää on tultu. Dosentti Heikki Hellman avaa rahoituskeskustelua kirjoituksessaan Mikko Alkion kirjasta Yleisradiotoiminta ja markkinat. Alkio puolestaan on erikoistunut kilpailu- ja valtiontukioikeuteen ja toimi mm. asiamiehenä Medialiiton kannella Euroopan komissiolle Ylen tekstisisällöistä.

s. 8

s. 17

LIITON ARKKI 1/2023 sisällysluettelo

- 2 PUHEENJOHTAJAN PALSTA
- 4 OPTIOVUOSINEUVOTTELUT, VAAN KUINKAS SITTEEN KÄVIKÄÄN?
- 5 YLEISRADION TOIMINTAEDELLYTYKSET TURVATTAVA
- 6 VANHEMPAINVAPAA ON TASA-ARVOISTETTEVA KAIKILLA TYÖPAIKOILLA
- 7 AV-KÄÄNTÄJIEN KOLLEKTIIVINEN NEUVOTTELUOIKEUS
- 10 MTV:N VESKU-DOKUMENTTI VOITTI KOURA-PALKINNON
- 11 KEVÄÄN KOURA-GAALAN PALKITTUJA
- 12 TEKIJÄNOIKEUDET JA KOPIOSTO. MITÄ NE OVAT JA MITÄ NE MEILLE TEKIJÖILLE MERKITSEVÄT?
- 15 OSVIITTAAPURAHAVIIDAKKON
- 17 BARENTS PRESS: "POHJOIMAIDEN ANTAMA TUKI ON NYT TÄRKEÄMPÄÄ KUIN KOSKAAN"
- 24 RTTL:N UUSI PUHEENJOHTAJA JANI TANSKANEN
- 26 RTTL:N HALLITUS ESITTÄYTYI
- 29 LIITONSSA TAPAHTUU

s. 24

Optiovuosineuvottelut, vaan kuinka sitten kävikään?

Kirjoitan tätä tekstiä junassa Seinäjoelta Helsinkiin, matkalla Ilmajoelta kotiin. Parkanon jälkeen vihmoon räntää sakeasti vaakasosassa. Onneksi saan istua lämpimässä junassa, joka etenee suht tasaisesti ja aikataulussa. Löydän tiettyjä yhteyksiä juuri käytyihin työehtoneuvotteluihin.

Journalistiliiton viisi työehtosopimusta (Yleisradio, Ylen Yhtyneet, MTV, elokuva- ja TV-tuotanto sekä Mediarinki) saatiin neuvoteltua kutakuinkin aikataulussaan helmikuun lopulla, vain pieneltä osin venyen maaliskuulle. Ratkaisut olivat ns. yleisen työmarkkinalinjan mukaisia, tarkoittaen ventialojen määrittämää kahden vuoden sopimusratkaisua, jossa palkat nousevat sopimuskaudella kuusi prosenttia ja lisäksi maksetaan vuosiansioista yhden prosentin summaa vastaava kertakorvaus. Media-alalla kertakorvaus pyöri 500 euron tuntumassa.

Monilla aloilla sopimus syntyi kuitenkin vasta valtakunnansovittelijan toimistolla. Lakonuhan alla käytävää neuvottelua voi kuvata vaakana satava räntä. Sovittelussa neuvotteluiden kulku on sovittelijan käsissä. Kaikilla sovittelukaan ei ensin johtanut tulokseen, vaan jouduttiin lakkoon. Lakoillakaan yleistä linjaa ei juuri murrettu.

Yleinen linja on käytännössä siis palkankorotusten lattia ja katto. Kaikki pakotetaan siihen riippumatta siitä, mikä on jonkin alan tai yrityksen tilanne. Yhtäältä voi ajatella, että on hienoa että kaikki saavat samat palkankorotukset, mutta toisaalta prosentti isompiin palkkoihin on euroina enemmän kuin pienempiin palkkoihin. Palkkaerot eivät isossa kuvassa lähene toisiaan sopimalla samoista prosenteista.

Työehtosopimuksen tekstikysymyksistä neuvoteltiin hyvin vähän. Merkittävin tekstikysymys oli perhevapaat eli vanhempainvapaan palkallisten vapaiden määrä ei-synnyttävälle vanhemmalle

(aikaisemmin tässä olisi puhuttu useimmiten isistä). Yleisradion sopimukseen asia saatiin sovittua tasa-arvoiseksi. Yhtyneet-freesopimukseen saatiin puolestaan vihdoin määräykset perhevapaista. Hyvää työtä neuvottelijoilta - ja Yleltä!

MTV:ssä ja elokuva- ja TV-tuotannoissa perhevapaat eivät edenneet. Tasa-arvoisella mallilla olisi ollut meille liian kallis hinta maksettavaksi osana neuvottelutulosta. Elokuusta 2022 alkaen voimassa ollut uusi perhevapaasääntely edellyttää tasapuolista kohtelua eri vanhempien ja perhemuotojen välillä. Myös tasa-arvovaltuutettu on todennut poikkeavat palkalliset päivät syrjiviksi. Nähtäväksi jää, antaako työnantaja samat palkalliset päivät myös toiselle vanhemmalle vai onko syrjivät tilanteet vietävä oikeuteen. Liitolla on siihen täysi valmius.

Neuvottelut Journalistiliiton loppuilla neljällä sopimusallalla (lehdistö, kustannustoimittajat, av-käännösyrietykset ja Sanoman radiot) käydään huhtikuussa – tätä kirjoitettaessa ne ovat vielä edessäpäin. Näin ollen koko neuvottelukierrosta on meidän osaltamme vielä hankala summata. Oletus kuitenkin on, että noin kahden vuoden ja kuuden prosentin sekä kertakorvauksen yleinen linja toteutuu, mutta aivan tasaista kyytiä tuskin tässäkin tule.

Työmarkkinoiden tulevaisuuteen vaikuttaa moni asia. Huhtikuun alussa on eduskuntavaalit. Sen jälkeen hallitusneuvottelut ja uuden hallituksen hallitusohjelma, jossa on varmasti linjauksia myös työmarkkinoista. Nähtäväksi jää, mikä on työehtosopimusten yleissitovuus jatkossa ja kehittykö paikallinen sopiminen. Myös sovittelujärjestelmään kohdistuu paineita. Tässä voisi katsoa mallia Ruotsista. Syksyn ja ensi vuoden inflaatiotasoa ja ostovoimaa eli sitä mitä palkalla saa, voi vain arvailla.

EU-komissio antoi syyskuussa 2022 suuntaviivat, joiden mukaan myös yksinyrittäjät voivat tietyin rajauksin neuvotella yhdessä työssä vähimmäisehdoista ilman että kyseessä olisi aiemmin kielletty kartelli. Tämä koskee myös itsensätyöllistäviä freelancereita ja myös ammattiliitto voi käydä neuvotteluja jäsentensä puolesta. Journalistiliitto on valmistellut neuvotteluja Medialiiton kanssa. Kevään mittaan tiedämme, päästäänkö näissä neuvotteluissa eteenpäin. Tämä on suuri kysymys myös av-käännösyrietysten työehtosopimusneuvotteluissa. Tässäkin asiassa ei kannata unohtaa Yleä. Yleisradio ostaa työtä toimeksiantoina, kun samoja töitä tehdään samaan aikaan omalla työvoimalla.

Entäs se optiovuosi? Niin, alun perin piti neuvotella vain palkankorotuksista tälle vuodelle. Mutta koska nämä ratkaisut jäivät syntyväksi, irtisanottiin sopimukset ja neuvoteltiin periaatteessa koko työehtosopimuksesta. Ratkaisun ytimessä olivat kuitenkin palkat, kahdelle vuodelle.

PS. Riihimäellä ei enää satanut räntää.

Petri Savolainen
Edunvalvontajohtaja, OTK
Suomen Journalistiliitto ry
18.3.2023

JK. Lehdistön neuvotteluista voit lukea täältä:

kuva: Petri Savolainen

Yleisradion toimintaedellytykset turvattava

kuva: Seppo Sarkkinen

Edellisen Liiton Arkin ilmestymisen jälkeen Yleisradiossa on tapahtunut paljon. Kaikkea hyvääkin kehitystä – kuten erinomaista ja ajoissa saavuttamaamme tes-neuvottelutulosta – varjostaa yksi kysymys: miten käy Yleisradion rahoituksen?

Tätä kirjoittaessani tiedämme eduskuntavaalien tuloksen. Hallitustunnustelut ovat alkaneet eduskunnan suurimman puolueen kokouksen johdolla. Hallitustunnustelujen saati hallitusneuvottelujen lopputuloksesta ei ole tietoa.

Kaksi suurinta puoluetta, kokoomus ja perussuomalaiset, nostivat Ylen rahoituksen leikkaamisen esille vaihtoehtobudjeteissaan. Vaalien jälkeen puolueet pääsevät kantamaan vastuuta ja miettimään ehdotustensa seurauksia.

Yleisradio on eduskunnan alainen yhtiö. Ylen tehtävistä ja laajuudesta on 1940-luvulla rakentuneen perinteen pohjalta päätetty aina parlamentaarisesti, kaikkien eduskuntapuolueiden yhteisissä neuvotteluissa. Uskon, että vastuulliset poliitikot haluavat edelleen jatkaa samalla linjalla. Jos siltä poikettaisiin, se olisi ennenkuulumatonta ja keräisi myös laajaa kansainvälistä huomiota.

Yleisradio on kansallinen sivistys- ja kulttuuritoimija, jonka merkitys suomalaisen yhteiskunnan ylläpitäjänä on erittäin suuri. Jos Yleisradion toimintaedellytyksiä heikennetään, se vaikuttaa myös Ylen ulkopuolella koko suomalaisen kulttuurikenttään.

Ylen rahoituksesta merkittävä osa ohjautuu kotimaisille tuotantoyhtiöille ja tekijänoikeustuloina esimerkiksi muusikoille ja näyttelijöille. Yle on maakunnissa usein ainoa journalistinen kilpailija huomattavasti isommilla resursseilla toimiville maakuntalehdille. Ruotsiksi, saameksi ja viittomakielellä tuotetut Ylen palvelut ovat ainutlaatuisia.

Suomalainen demokratia tarvitsee laajaa julkisen palvelun media-yhtiötä, jonka sisällöt ovat tarjolla kaikille, asuinpaikkaan ja varallisuuteen katsomatta. Jos Yleä heikennetään, se ei paranna kaupallisen median toimintaedellytyksiä tai tuota säästöjä valtiontalouteen.

Väitteet, että Yle olisi viime vuosina indeksikorotusten ansiosta pystynyt paisumaan ylettömän suureksi, ovat väärinymmärryksen tulosta tai tarkoitushakuista potaskaa. Indeksikorotus pitää Yleisradion budjetin ostovoiman vuodesta toiseen ennallaan, ei kasvata sitä.

Kun Yle on keskittänyt resursseja esimerkiksi verkkopalveluihinsa, raha on etsitty ja säästetty muualta yhtiön omasta toiminnasta. Sipilän hallituksen aikaiset indeksijäädetykset johtivat Ylessä isoihin säästöihin ja irtisanomisiin.

Maailma on muuttunut arvaamattomaksi paikaksi. Tyranniaan vajonnut itäinen rajanaapurimme käy imperialistista sotaa Euroopassa, uusia pandemioita voi syntyä milloin tahansa. Huoltovarmuutta tukevista kansallisista instituutioista on nyt pidettävä hyvää huolta. Yleisradiolla politikointi on lopetettava, ja yleläisille on annettava työrauha tehdä elintärkeää työtään suomalaisen yhteiskunnan hyväksi.

Jos Yleisradion tehtävistä ja rahoituksesta käydään alkaneella vaalikaudella parlamentaarinen keskustelu, eduskunnasta löytyy toivon mukaan vahva enemmistö puolustamaan elinvoimaista, tulevaisuuteen katsovaa julkisen palvelun mediayhtiötä. YOT tekee emoliittojensa RTTL:n ja Journalistiliiton kanssa parhaansa, jotta lopputulos olisi mahdollisimman myönteinen.

Antti Laakso
puheenjohtaja
Ylen ohjelmatyöntekijät

Vanhempainvapaa on tasa-arvoistettava kaikilla työpaikoilla

MTV OY:n sisällöntekijöille saatiin alkuvuodesta neuvoteltua uusi työehtosopimus, virallisesti työehtosopimuspöytäkirja. Kaksivuotinen sopimus seuraa niin sanottua yleistä linjaa. Yksi iso työehtosopimuskysymys jäi kuitenkin vaille ratkaisua: tasa-arvoinen palkallinen vanhempainvapaa.

Tänä vuonna MTV Oy:n kuukausipalkkaiset sisällöntekijät saavat 500 euron kertakorotuksen kesäkuun palkkaan. Tuntityöntekijät saavat kertaerän tekemänsä työtuntien suhteessa laskennalliseen täyteen työaikaan nähden.

Heinäkuun palkasta eteenpäin kaikkia palkkoja korotetaan 3,5 prosenttia. Ensi vuonna kaikki palkat nousevat 2,0 prosenttia huhtikuun palkasta alkaen ja lisäksi tuolloin jaetaan 0,5 prosenttia palkankorotuksia työnantajan määrittelemällä tavalla. Palkkaratkaisuun ollaan tyytyväisiä

MTV:n sisällöntekijöitä edustava MOT ry:n jäsenet ovat olleet varsin tyytyväisiä palkkaratkaisuun. Korotukset ovat korkeimpia vuosikausiin. Toisaalta asialla on kääntöpuoli: korkeat korotukset johtuvat poikkeuksellisen korkeasta inflaatiosta, mikä taas johtuu epävarmuustekijöistä maailmantaloudesta, ja viime kädessä tietysti sangen epävaraasta maailmantilanteesta.

Työehtosopimusneuvottelut olivat lopulta varsin yksinkertaiset. Neuvotteluiden varsinaisina aiheina olivat vain palkankorotusprosentit ja kertaerän suuruus. Varsinaisia tekstikysymyksiä, toisin sanoen työehtojen sisältöjä, ei käsitelty.

Kaksi MTV:n kanssa tehtyä paikallista sopimusta, joista toinen koskee palkallisia koulutuspäiviä ja toinen korvausta tuottajan sijaistamisesta pysyvät myös voimassa alun perin sovittuun eli ensi vuoden helmikuun loppuun asti.

VANHEMPAINVAPAAT UUSITTAVA MYÖS MTV:LLÄ

Sähköisen median työehtosopimusneuvotteluiden tekstikysymysten vähäiseen määrään nähden vaikuttaakin varsin oudolta, että tätä

kirjoitettaessa lehdistön työnantaja edustava Medialiitto on tuonut työehtosopimuspöytään varsin pitkän listan erinnäisiä tekstikysymyksiä, toisin sanoen melko radikaaleja ehdotuksia työehtojen huononnuksista. Joukossa on lomien lyhennyksiä, työajan pidennyksiä, vuorolistien heikennyksiä ja juuri palkallisen vanhempainvapaan lyhennyksiä.

Osin tämänkaltaisia huononnuksia, muun muassa hälytystyön ilmoitusajan lyhentämistä vuorokaudesta kuuteen tuntiin, työnantajapuolta edustava Palta ehdotti MTV:n sisällöntekijöiden tes-neuvotteluissa reilu vuosi sitten. Ne onnistuttiin kuitenkin torjumaan muun muassa työtaistelu-uhalla. Tunnelma neuvotteluissa oli tuolloin vähintään jännittynyt.

Palkallinen vanhempainvapaa tuleekin luultavasti olemaan keskeinen kysymys seuraavissa neuvotteluissa vajaan kahden vuoden päästä. Sitä ennen asiaan saatetaan tosin hakea ratkaisua myös oikeusteitse.

Ylen ohjelmatyöntekijöiden ja Ylelle työskentelevien freelancereiden niin sanotussa Yhtyneet-sopimuksissa isona tekstikysymyksenä oli vanhempainvapaan tasa-arvoistaminen, jonka neuvottelijat saivat läpi sopimukseen. Ylellä työskentelevät ei-synnyttävät vanhemmat saavat uuden työehtosopimuksen mukaan jatkossa 32 palkallista vanhempainvapaapäivää entisen 18 sijaan.

MTV:n neuvotteluissa sovittiin vain terminologisista muutoksista, toisin sanoen äidistä tuli synnyttävä vanhempi ja isästä ei-synnyttävä vanhempi.

MTV:n tessin alaiset noin 160 työntekijää saavat siis tällä hetkellä yhä sangen epätasaisesti vanhempainvapaata. Ei-synnyttävälle vanhemmalle palkallisia vanhempainvapaapäiviä taataan edelleen vain vaivaiset kuusi. Synnyttävälle vanhemmalle niitä taataan 72. MOT ry:n jäsenet kaipaavat tähän epäkohtaan pikaista muutosta.

Jarno Miettinen
puheenjohtaja,
Media- ja ohjelmatyöntekijät ry

kuva: Seppo Sarkkinen

Av-kääntäjien kollektiivinen neuvotteluoikeus

kuva: Seppo Sarkkinen

Viime syksynä Euroopan komissio päätti suuntaviivoista, joiden mukaan yksinyrittäjillä on tietyissä tilanteissa oikeus neuvotella työehtoistaan kollektiivisesti. Eräs ala, jolla tätä päätöstä on totisesti kaivattu, on av-kääntäminen.

Kansainväliset käännösyrietykset ovat parinkymmenen vuoden ajan hallinneet av-kääntämisen kenttää Suomessa, ja kääntäjät ovat jakautuneet monen kerroksen väkeen. Tätä eroa voidaan kuroa umpeen juuri käynnistetyissä av-käännösyrietysten tes-neuvotteluissa. Aluksi historiallista taustaa. Journalistiliitto ja Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto STKL saivat runsaasti uusia jäseniä, kun SKTL järjesti 22.12.2009 kriisikokouksen av-käännösalan kuohunnasta. Suomalainen reilun pelin käännösyrietyks oli menettänyt suurimman asiakkaansa Nelosen, kun kansainvälinen riistofirma oli kaapannut työt polkuhinnoitellulla tarjouksella.

Hyvänä puolena myllerryksessä oli av-käännösyrietysten freelance-reiden järjestäytyminen liittoihin, minkä ansiosta Journalistiliitto, Akavan Erityisalat ja sen jäsenyhdistys Käännösalan asiantuntijat KAJ pystyivät neuvottelemaan meille ensimmäisen av-käännösyrietyksen tesin.

Myöhempiin sopimuksiin saatiin allekirjoittajaksi myös suurin Suomen markkinoilla toimiva av-käännösyrietyks, mutta ongelma oli aina sama: suurimmat av-käännösyrietykset teettivät käännöksen-sä enimmäkseen alihankintana itse määräämillään listahinnoilla, jolloin tesin merkitys jäi vähäiseksi.

Tällaisten yrietyks kohdalla tesiin osallistumisen voikin tulkita vain keinoksi lisätä yrietyksen hyväksyttävyyttä kääntäjien ja asiakkaiden silmissä. Lopulta av-käännösyrietyks tes-neuvotteluissa 2019 päätettiin selvittämään valtakunnansovittelijalta, voidaanko itsensä-työllistäjien hankintapalkkioista neuvotella kollektiivisesti.

Liittojen perusteena oli EU-tuomioistuimen ennakkoratkaisu, jonka mukaan näennäisyrietykset rinnastuvat palkansaajiin. Valtakunnansovittelija tahtoi odottaa, että lainsäätävä ratkaisee kysymyksen, ja nyt Euroopan komissio on sen tehnyt myöntämällä yksinyrittäjille kollektiivisen neuvotteluoikeuden. Noinkin kuivakkaista sanoista saa riemua irti, kun niitä on vuosikausia makustellut. Tätä kirjoittaessa emme vielä tiedä, mitkä yrietykset lopulta osallistuvat av-käännösyrietyks tes-neuvotteluihin ja mitkä lopulta allekirjoittavat sopimuksen. Toivotaan, että suurimmatkin toimijat reagoivat kääntäjiensä joukkovetoomuksiin ja sitoutuvat yhteisiin pelisääntöihin koko alan parhaaksi. Ne, jotka eivät sitoudu, lähettävät kääntäjilleen sen selvän viestin, että ne aikovat tulevaisuudessakin pitää palkkiot hikipajatasolla.

Loppujen lopuksi yksinyrittäjien kollektiivisesta neuvotteluoikeudesta huolimatta av-käännösosalalla pätee yhä sama vanha viisaus: Niin kauan kuin näillä ehdoilla suostutaan tekemään töitä, niin kauan niitä teetetään.

Jaakko Sauvola
Freeluottamushenkilö

Jälkikirjoitus:

Av-käännösyrietyks tes-neuvotteluissa saavutettiin lopulta historiallinen tulos huhtikuun 19. päivä, sillä työehtosopimukseen sisällytettiin myös yksinyrittäjien vähimmäispalkkiot. Av-käännösosalalla työskentelee noin 400 av-kääntäjää, joista valtaosa on ei-työsuhteisia. Työnantajapuolelta neuvotteluissa olivat mukana Saga Vera Oy, Pre-Text Oy, Movision Ky ja Rosmer International osk.

Yle ja huutokauppakeisarit

kuva: Seppo Sarkkinen

HUUTOKAUPAKSIHAN se meni.

Ensin kokoomus tarjosi 120 miljoonaa euroa, mutta perussuomalaiset pisti paremmaksi – 140 miljoonaa euroa – ja Liike Nyt vielä paremmaksi – 150 miljoonaa euroa. 150 miljoonaa ensimmäinen, 150 miljoonaa toinen, ...

Mutta sekään ei riittänyt. Kovimmin lopulta huusi piskuinen liberaalipuolue, jonka tarjous oli yli 450 miljoonaa euroa. Huhtikuuisissa eduskuntavaaleissa koettiin ensimmäistä kertaa tilanne, jossa Yleisradion rahoituksesta tehtiin vaaliteema. Siis teema, jolla yritettiin vaikuttaa äänestäjiin. Huutokaupan voittaja oli se, joka oli valmis leikkaamaan eniten Ylen rahoituksesta. Se oli uutta suomalaisessa politiikassa.

*
VAALITEEMAKSI Yleisradiota on pitkin 2000-lukua tyrkittänyt etenkin Medialiitto, media-alan työnantajien edunvalvontajärjestö. Keväällä 2009 silloinen Sanomalehtien Liitto, Medialiiton jäsenjärjestö, lobbasi vaikuttajia ja masinoi pääkirjoituskampanjaa. Keskeisiä viestejä oli kolme: Yleisradio vääristää kilpailua etenkin verkossa; julkisen palvelun määrittelmä on liian leveä; hallintoneuvosto ei kelpaa yhtiön toiminnan valvojaksi.

Vuonna 2011 silloinen Viestinnän Keskusliitto toisti taajaan samoja väitteitä. Vaalivuodeksi 2015 se tilasi Jaakko Tapaniselta Ylen suuri tehtävä -raportin, joka syytti Yleisradiota vapaarahoitteisen median

ahdingon aiheuttajaksi ja vaati yhtiön tehtävän tarkentamista. Vuoden 2019 vaalien alla Medialiitoksi muuttunut järjestö kuulutti Ylen rahoituksen olevan liian anteliasta ja osin lainvastaista.

Vuoden 2023 vaaleihin Medialiitto marssi rahoittamalla Mikko Alkion kirjan Yleisradiotoiminta ja markkinat (Edita 2023). Se on tähänastisista esityksistä kunnianhimoisin yritys perustella, miksi Yleisradion tehtävää pitäisi kaventaa, rahoitusta kutistaa ja valvontamalli kumota.

*
KIRJOITTAJA Mikko Alkio työskentelee asianajotoimisto Roschierissa ja on erikoistunut kilpailu- ja EU-oikeuteen. Hän on toiminut Medialiiton lobbarina Brysselissä. Hän on toiminut pääministeri Matti Vanhasen talouspoliittisena neuvonantajana ja EU-komissaari Olli Rehnin kabinetissa. Vuonna 2006 hän hävisi keskustan puoluesihteerinäestyksessä Jarmo Korhoselle.

Asiantuntemuksensa puolesta Alkio on kaikin tavoin pätevä kirjoittamaan kirjan yleisradiotoiminnan sääntelystä kilpailuoikeuden näkökulmasta.

Kirjassa on kolme laajaa sisältökokonaisuutta. Ensimmäinen käy läpi yleisradiotoiminnan sääntelyn Euroopan unionissa, jolloin päähuomio on valtioneuvoston tukisymyksissä ja niitä koskevista komission ratkaisuisa. Toinen osio analysoi Suomen Yle-lain ja yhtiön kohdistuneet kolme valtioneuvoston päätöstä. Kolmannessa kuvataan julkisen yleisradiotoiminnan sääntely keskeisissä verokkimaissa. Kirjan lopussa Alkio esittää omat mediapolitiiset ehdotuksensa.

*
ESIPUHEESSA Alkio kertoo kirjan motiiviksi tuoreimman Yle-lain muutoksen (2022), jolla rajattiin yhtiön oikeutta julkaista tekstimuituisia uutissisältöjä verkossa. Lainmuutos sai alkunsa Medialiiton kantelusta.

Alkio toivoo kirjansa toimivan ”sytykkeenä faktapohjaiselle keskustelulle” yleisradioyhtiöiden roolista – mutta ei muista, että oikeudellinen keskustelu ei koskaan nojaa säädöksiin pelkinä faktoina. Laki edellyttää aina tulkintaa.

Niinpä Alkio tulee itsekin esittäneeksi kiistanalaisia tulkintoja siitä, mitä valtioneuvoston sääntely julkiselta yleisradiotoiminnalta edellyttää ja mitä esimerkiksi Yle-lain muutoksessa lopulta tapahtui.

*
ALKIO muistuttaa kirjansa johdantoluvussa, että julkinen yleisradiotoiminta aina ja väistämättä vaikuttaa markkinoihin. Mutta sikäli kuin se täyttää Amsterdamin pöytäkirjan (1997) kriteerit – eli palvelee yhteiskunnan demokraattisia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia tarpeita eikä vääristä markkinoita yleisen edun vastaisesti – sen rahoittaminen julkisin varoin on sallittua.

Eurooppalainen mediajärjestelmä nojaakin julkisen ja kaupallisesti rahoitetun median rinnakkaiseloon, jonka pelisääntöjä digitalisaatio ja internet ovat kuitenkin perustavasti hämmentäneet. Miten EU:n valtioneuvoston sääntöjä uudessa tilanteessa tulisi tulkita, on loputtoman kiistelyn kohteena.

Komissio antoi vuonna 2009 tiedonannon, jonka oli määrä selvittää niitä periaatteita, joita se soveltaa arvioidessaan yleisradiotoiminnan saamia valtiontukia. Sekään ei näytä auttaneen, sillä tiedonantoa luetaan ja tulkitaan jatkuvasti eri tavoin.

*
KIISTANALAISISTA tulkinnoista nostan tässä esiin vain yhden. Se liittyy siihen, mikä Amsterdamin pöytäkirjan ja valtioneuvoston tiedonannon valossa voidaan katsoa yleisradiotoimintaan kuuluvaksi audiovisuaaliseksi palveluksi. Alkio siteeraa tiedonannon suomenkielistä määrittelyä, jonka mukaan sillä tarkoitetaan ”äänisisällön ja/tai audiovisuaalisen sisällön ja muiden näihin liittyvien palvelujen (esim. tekstipohjaisten online-tietopalvelujen) lineaarista ja ei-lineaarista jakelua”.

Alkio katsoo ilmaisen ”näihin liittyvien” tarkoittavan, että tekstipohjaisten online-tietopalvelujen olisi jollain tavoin liitettävä läheisesti yleisradioyhtiön ääni- tai audiovisuaalisiin sisältöihin ollakseen oikeutettuja julkiseen rahoitukseen.

Harmi kyllä, kohdan suomennos on ristiriidassa esimerkiksi englannin- tai saksankielisen määritelmän kanssa. Englanniksi käsite viittaa ”to the linear and/or non-linear distribution of audio and/or audiovisual content and of other neighbouring services such as on-line text-based information services”. Saksaksi käytetään vastaavaa läheiseen sukulaisuuteen viittaavaa ilmaisua ”verwandte Dienste”. Mistään ”liittymisestä” määritelmässä ei puhuta sanallakaan. Oikea suomennos ”näihin liittyvien” sijasta olisi ”niiden kaltaisten”. Oma – yhtä kiistanalainen – tulkintani on, että tekstimuotoiset verkkouutiset sisältyvät määritelmän piiriin ja osaksi yleisradiotoimintaa.

Kun Yle-lakia muutettiin, myös komission kilpailupääosasto oli epävirallisessa neuvonpidossa vaatinut, että tekstipohjaisten verkkouutisten tulisi liittyä televisiossa tai radiossa esitettyihin uutisiin. Mihin se oli tässä tulkinnassaan vedonnut, on epäselvää, koska keskusteluja ei julkistettu. Minusta komission tulkinta olisi pitänyt haastaa ja viedä vaikka EU:n tuomioistuimeen saakka, koska näin olisi saatu ennakkotapaus ja varmasti pätevä tulkinta, jolla olisi ollut merkitystä koko eurooppalaiselle yleisradiotoiminnalle.

*

HUUTOKAUPPAKEISARIKSI ryhtyy lopulta myös Alkio kirjassaan. Sinänsä perustellusti hän haluaa yhteiskunnan tukevan Ylen lisäksi myös kaupallista mediaa. Mutta koska hän arvioi, ettei mediatuki

kokonaisuudessaan voi Suomessa nousta yli 600 miljoonan euron, hän ehdottaa nykyisin Yle-verolla kerättävän summan jaettavaksi uudelleen.

Alkion laskelmassa Ylelle liikenesi korkeintaan 400–450 miljoonaa euroa. Lopulla 150–200 miljoonalla rahoitettaisiin median arvonlisäverokannan laskeminen nolnaan, laadukkaan journalismin tuottotuki ja lisäksi yksityisesti omistettu kilpaileva julkisen palvelun uutiskanava televisioon.

Vaikka tulevalla hallituksella olisi periaatteessa tahtoa Alkion ehdottamiin uudistuksiin, sopeutuspolitiikan raameihin niitä voi olla vaikea mahdollistaa. Sekin täytyy muistaa, ettei Yleä koskevia lakimullistuksia ole mahdollista tehdä yksin hallituksen voimin.

Nähtäväksi jää, asettaako hallitus ensi syksynä pelkän parlamentaarisen Yle-työryhmän miettimään yhtiön tehtävää ja rahoitusta vaiko laajakantoisemman ryhmän pohtimaan mediapolitiikan kokonaisuutta.

Heikki Hellman

Kirjoittaja dosentti Tampereen yliopistossa.

Hän oli Yleisradion hallituksen jäsen 2013–2016.

SUOMEN MEDIA – ELOSSA 24?

RTTL:N

MEDIASEMINAARI 25.10.2025

AIHEENA SUOMALAISEN MEDIAN RAHOITUS

VARAA PÄIVÄMÄÄRÄ KALENTERIISI!

MTV:n Vesku-dokumentti voitti Koura-palkinnon - "Koskettavinta ovat haastateltavien lämpimät muistot"

Edesmennyttä taitelija Vesa-Matti Loiria käsittelevä Vesku - Naurun ja surun kulkuri –dokumentti voitti keväällä Koura-palkinnon Kulttuurisisältöjen sarjassa. Dokumentin on käsikirjoittanut ja ohjannut MTV Uutisten pitkän linjan kulttuuritoimittaja **Kari Pyrhönen**.

Pyrhönen sanoo, että työ oli sekä mukavaa että haastavaa. Hän kiittää MTV Uutisten päätoimittajaa **Tomii Einosta** mahdollisuudesta tehdä syväluotaava henkilödokumentti, joka on samalla myös herkkä ja koskettava.

- Dokumentin teko oli hieno prosessi. Kiitos päätoimittaja Einoselle, että hän luotti minuun. Tämä dokumentti oli minulle työntekoa parhaimmillaan. Oli kiva tehdä viime syksynä dokumenttia kunnon flow-tilassa. Jos työnteko voi olla sekä kivaa ja haastavaa, niin tämä olisi sitä todella.

Pyrhönen kuvailee tunnelmaansa yksinkertaiseksi onnelliseksi. - Olen onnellinen siitä, että saimme tämän palkinnon, mutta olen myös onnellinen tämän kanavan puolesta. Aina sanotaan, että tämä palkinto kuuluu meille kaikille, mutta minä olen oikeastikin sitä mieltä.

Dokumentin kuvasi **Rauno Westerlund** ja leikkasi **Olli-Matti Lehtoranta**.

Palkintolautakunnan perusteluiden mukaan "dokumentti onnistuu tavoitteessaan kuvata merkittävän kulttuuripersoonan elämäntahtoa ja tuoda esiin vähemmän tunnettuja yksityiskohtia." Lisäksi lautakunta toteaa, että "taitavasta arkistomateriaalin käytöstä ja dokumentin haastatteluista rakentuu katsojalle kokonaiskuva, jonka kautta voi ymmärtää kaikkien tunteman persoonan kehitystä ja merkitystä monista eri näkökulmista".

- Tämä on kauniisti sanottu, toteaa Pyrhönen.

Loiri muistetaan monesta, mutta ehkä erityisesti 1970–90 -lukujen väliseltä ajalta MTV:n esiintyjänä. Pyrhönen sanoo, ettei hän halunnut tehdä dokumenttia vain koko kansan tuntemasta Sketsi-Veskusta, joka esitti muun muassa Uuno Turhapuroa tai Nauravaa kulkuria Jean-Pierre Kuselaa.

- Vesku oli tietysti Maikkarin mies, mutta jos olisin tehnyt dokumentin Veskusta Uunona ja vain sketsien tekijänä, se ei olisi varmasti toiminut. Hänessä oli niin paljon muutakin.

Työryhmä teki suuren määrän Loirin elämää syväluodanneita haastatteluita. Haastateltavina ovat muun muassa näyttelijät Heikki Kinnunen, Hannele Lauri ja Kiti Kokkonen, MTV:n entinen ohjelmajohtaja Tauno Äijälä, MTV:n entinen viihde- ja ohjelmapäällikkö Päiviö Pyysalo, toimittaja-kirjailija Tuomas Marjamäki ja Loirin hokitaristiksin kutsuttu Peter Lerche. Mukana ovat myös nuoremman polven muusikot Lenni-Kalle Taipale ja Kalle Torniaainen, jotka olivat nostamassa Loirin muusikon uraa sen uuteen huippuunsa koko kansan tunteman sketsiuran päätyttyä.

- Koskettavinta olivat ehdottomasti haastateltavien lämpimät muistot Veskusta. Esimerkiksi Heikki Kinnunen katsoi Veskun elämää huumorin läpi. Onnistuin löytämään sellaisia haastateltavia, jotka näkivät Veskun läpi ja tunsivat myös hänen hankalat puolensa. Oli koskettavaa ymmärtää ja nähdä myös hänen elämänsäarensa notkeasta nuoresta taiteilijasta 2000-luvun Veskuun, joka taisteli

terveytensä kanssa, Pyrhönen sanoo.

Erityisesti Pyrhönen painottaa Loirin roolia musiikintekijänä.

- Oli Veskun onni, että hän jaksoi mennä studioon sketsiuran päätyttyä, tehdä levyjä, tavata nuoria muusikoita ja tehdä heidän kanssaan levyjä, jotka koskettavat suomalaisia. Jos näin ei olisi käynyt, olisi ollut varmasti aika raskasta jäädä unohduksiin. Hän sai elää lähes elämänsä loppuun asti arvostusta kokien, Pyrhönen sanoo.

Vesku – Naurun ja surun kulkuri –dokumentti sai ensi esityksensä MTV3 –kanavalla 17.12. 2022. Dokumentti on edelleen katsottavissa MTV Katsomo –palvelussa.

Teksti: **Jarno Miettinen**

Dokumentin tekijät: Rauno Westerlund, Kari Pyrhönen ja Olli-Matti Lehtoranta

kuva: **Marjo Partio**

Kevään KOURA-gaalan palkittuja

Koulutusrahasto KOURA jakoi kevään gaalassa palkinnot ja kunniamaininnat kaikkiaan kuudessa sarjassa vuoden 2022 parhaille joko kokonaan tai osittain Ylen ja MTV:n omatuotantoisille televisio-, radio- ja verkkosisällöille. Lisäksi jaettiin erikois-, innovaatio- ja vuoden sivistystekopalkinnot. Tunnustuksia jaettiin yhteensä 137 tekijälle. Tässä poimintoja palkituista.

KÄSIKIRJOITETUT JA DRAMATISOIDUT SISÄLLÖT

KOURA-palkinto Ylen kuunnelmalle Miesvihaaja.

Palkitut: Juho Gröndahl, Riikka Oksanen, Ilkka Tolonen, Elina Ylä-Mononen, Eeva-Maaria Halonen, Miiko Toiviainen, Pietu Wikström.

KOURA-palkinto Ylen satiiriselle komediasarjalle “Pysäytäkää Nyqvist”.

Palkitut: Minna Wallenius, Ritva Muikku, Harri Halonen, Kirsi McGillion, Heikki Heiskanen, Teemu Kaskinen, Juha Lankinen, Liisa Palmroth, Pekka Ruohoranta, Jukka Kaitala, Nipa Roine, Jari Heikkinen, Antti Tuomas Heikkinen, Marc Gassot, Sonja Kuittinen, Leena Virtanen.

KULTTUURISISÄLLÖT

KOURA-palkinto Ylen dokumentille Jumalten keinussa, joka tuo esiin ison oopperaproduktion synnyn.

Palkitut: Marjaana Mykkänen, Petteri Kauhanen, Hannu Kettunen, Markus Torvinen, Timo Hintikka, Raimo Uunila, Kirsi Kukkurainen.

ASIASISÄLLÖT

KOURA-palkinto Ylen ohjelmalle Kylmä .

Palkitut: Lauri Danska, Milla Nuotio, Antti Lempiäinen, Tomi Paijo, Ari Lehikoinen, Jari Turunen

KOURA-palkinto Ylen dokumenttisarjalle Sodan kylmät kasvot, jaksot 1-2 .

Palkitut: Ari Lehikoinen, Marko Lönnqvist, Minna Pye, Simo Sipola, Pasi Räsänen, Pete Dhuy, Peter Wallenius, Jouni Soikkeli, Ivar Heinmaa, Antti Kuronen.

UUTISET, AJANKOHTAISET JA URHEILUISÄLLÖT

KOURA-palkinto Svenska Ylen videosarjalle Gröna burgare och kolsvarta affärer.

Palkitut: Jessica Stolzmann, Petteri Kauhanen, Alexander Ugglä, Heidi Grandell-Sonck, Are Nikkinen, Linus Lång.

Kunniamaininta MTV:n ohjelmalle Asian ytimessä.

Venäjän suurhyökkäyksestä Ukrainaan oli kulunut kuusi päivää, kun tässä ohjelmassa esitettiin kylmäävä analyysi Putinin tavoitteista, haastateltavana ohjelmassa oli mm. Mihail Hodorkovski. Palkitut: Antti Mälkönen, Jaakko Loikkanen, Raija Kantomaa, Mirja Kivimäki, Sari Paajanen, Niko Nurminen, Kalle-Ville Lahtinen, Laura Peura, Katariina Kähkönen, Teemu Hirvilinna, Janne Puumalainen.

Kunniamaininta Ylen jutulle Viimeinen vaihtoehto

Nuorten psykiatrian suljettua osastoa karulla ja koskettavalla tavalla kuvaava juttu muistuttaa mielenterveysongelmien äärimmäisistä seurauksista.

Palkitut: Miia Anttila, Greta Virranniemi

LASTEN JA NUORTEN SISÄLLÖT

KOURA-palkinto Ylen sarjalle Helmin vedenalainen maailma.

Palkitut: Helmi Eiskonen, Jari Sirniö, Satu Vaarula, Juuso Räsänen, Marja Siira, Päivi Myllymäki, Päivi Pynnönen.

ERIKOISPALKINTO

Riikka Smolander-Slotte, juttukokonaisuus rytmisestä voimistelusta.

Ylen juttusarja Voimisteluliiton väkivaltaisista valmennusmetodeista nuoria tyttöjä kohtaan paljasti lajin karkeat epäkohdat.

Kaikki palkitut ja tiedot tuotannoista löydä Koulutusrahasto KOURAN sivulta.

Tekijänoikeudet ja Kopiosto, mitä ne ovat ja mitä ne meille tekijöille merkitsevät?

Tekijänoikeuslain osittaisuudistus saatiin lopulta päätökseen. Päivitys hyväksyttiin helmikuussa eduskunnassa, ja muutokset astuivat voimaan 3.4.2023. Nyt nämä muutokset parantavat tekijöiden, kustantajien ja esiintyvien taiteilijoiden asemaa. Korjausliike on merkittävin tekijänoikeuslainsäädännön uudistus 20 vuoteen.

Tekijänoikeuslain osittaisuudistuksen taustalla ovat EU:n tekijänoikeusdirektiivi ja verkkolähetydirektiivi, joita tuodaan nyt osaksi Suomen lainsäädäntöä. Direktiivien päämääränä on luovan alan tekijöiden aseman parantaminen, lainsäädännön päivittäminen vastaamaan modernin, digitaalisen yhteiskunnan vaatimuksia sekä toisaalta lakien yhdenmukaistaminen EU-maiden kanssa.

Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajien eli sosiaalisen median alustojen vastuuta palveluun tallennetuista aineistoista selvennetään sääntämällä velvollisuus hankkia lupa käyttäjien palveluun lataamaan aineistoon. Verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan on varmistettava, että palvelussa ei ole tarjolla tekijänoikeutta loukkaavaa aineistoa.

- Toimiva tekijänoikeuslaki luo toimintaedellytykset luovan alan menestykselle. Alalla on tehty pitkään työtä tämän tärkeän lakimuutoksen eteen. On hienoa että laki saatiin nyt maaliin, toteaa Valter Niiranen, Kopioston toimitusjohtaja.

- Lain päivittäminen on ollut pitkä prosessi, direktiivien työstäminen aloitettiin Brysselissä jo vuonna 2015. Valmistelutyötä sävytti voimakas eri osapuolten lobbaus. Kotimaisen lain valmistelu käynnistyi vuonna 2019.

- Työ ei kuitenkaan lopu näihin EU-direktiiveistä kumpuavien muutosten tekemiseen. Seuraavalla hallituskaudella tekijänoikeuslakia pitää vielä uudistaa kansalliset tarpeet huomioiden.

Tekijänoikeuslain uudistus kävi siis laajan asiantuntijalausuntokierroksen ennen kuin lopullinen versio valmistui. Tekijänoikeusfoorumi eli tekijöitä ja esittäviä taiteilijoita edustavien järjestöjen yhteistyöelin, kävi kohta kohdalta uudistusta läpi, näkemykset direktiivien edellyttämistä muutoksista olivat ristiriitaisia. Käytiin myös pyöreän pöydän keskustelut silloisen kulttuuriministeri Antti Kurvisen vetämänä 2021 ja Tekijäfoorumi toi omat näkemyksensä siihen pöytään. Näiden monien kuulemisten ja perusteellisen lausuntokierroksen jälkeen hallituksen esitys annettiin viime vuonna keväällä.

Tekijänoikeusdirektiivillä muodostettu yhdenmukainen lainsäädäntökehys vähentää digitaalisen sisämarkkinoiden pirstoutumista sekä edistää innovointia, luovuutta, investointeja ja uuden sisällön tuotantoa. Kun läpinäkyvyyttä lisätään teosten käytössä ja korvausten maksamisessa, vahvistetaan näin alkuperäisten tekijöiden ja esittävien taiteilijoiden asemaa suhteessa käyttäjiin. Esittävien taiteilijoiden oikeuksia kuvatallenteelle tallennettuihin esityksiin laajennetaan vastaamaan äänitallenteelle talletettujen esitysten oikeuksia.

TEKIJÄN ASEMA

Tekijän asema neuvottelu- ja sopimustilanteissa vahvistui uudessa laissa. Lakiin lisättiin uusi säännös, jonka mukaan tekijällä on yksi-

noikeuden- tai käyttöoikeuden luovutuksen yhteydessä oikeus saada asianmukainen ja oikeasuhtainen korvaus. Merkittävää on myös selvitys teoksen käyttäjältä teoksensa hyödyntämisestä. Selvitys on annettava, jos teoksen hyödyntäjällä on ollut tuloja teoksen käyttämisestä ja jos tekijälle maksettava korvaus on riippuvainen teoksen käytön laajuudesta. Tekijän oikeutta peruuttaa oikeudenluovutus parannettiin.

kuva: Seppo Sarkkinen

Anna-Liisa Haavikko

TEKIJÄNOIKEUS, MILLOIN SE SYNTYY

Tekijä on henkilö, joka on tehnyt teoksen, esimerkiksi kirjan, artikkelin, videon, valokuvan, sävellyksen tai vaikkapa runon. Tekijänoikeudenhaltija voi olla teoksen alkuperäinen tekijä tai se, jolle tekijä on siirtänyt tekijänoikeutensa kokonaan tai osittain. Jos teoksella on useampia tekijöitä, on tekijänoikeus heillä kaikilla yhdessä.

Tekijänoikeus suojaa vain teoksen persoonallista ilmenemismuotoa. Se ei suojaa ideaa, teoksen tietosisältöä tai teoksen sisältyvää teoriaa – nämä ovat vapaasti muiden käytettävissä. Tekijänoikeus ei myöskään rajoita keskustelua teoksista eikä kritiikin esittämistä. Tekijänoikeus syntyy kenelle tahansa teoksen tekijälle. Se on voimassa vielä tekijän kuoleman jälkeen 70 tai 50 vuotta riippuen teoksen alkuperästä. Tekijä voi halutessaan luovuttaa osan oikeuksistaan eteenpäin.

KOPIOSTOSTA TILILLE KILAHTAVAT RAHAT

Toimittaja, kirjailija Anna-Liisa Haavikko on perehtynyt tekijänoikeusasioihin Journalistiliiton ja RTTL:n tekijänoikeusvaliokunnissa. Hän on myös ollut Kopioston hallituksen jäsen.

- Aika usein kuulee puhuttavan Kopiosto-rahoista. Kopiostolla ei ole mitään sakkia, mistä se jakaa rahaa tekijöille. Kopioston roolia voisi kuvata, että se on välittäjä, neuvottelija ja lisensoija. Se on 44 luovan alan jäsenjärjestön yhteenliittymä, joka jakaa käyttöluovia, ja niistä saadut rahat se tilittää tekijöille.

RTTL:n piirissä tämä tarkoittaa sitä, että Ylellä ja MTV:llä työskentelevien tekijänoikeussopimuksessa yhtiöllä on kaikin oikeuksin tekijänoikeussopimukset, mutta sen piiriin ei kuulu jälkikäyttö eli esimerkiksi yksityinen kopiointi, opetuskäyttö tai verkkotalennuskäyttö.

- Näiden keruun ja tilittämisen hoitaa Kopiosto. Yksittäisen tekijän olisi täysin mahdotonta kerätä vaikkapa opetuskäytöstä kertyviä senttejään. Kopioston tekemät kollektiiviset sopimukset helpottavat sekä teosten käyttäjän että tekijöiden toimintaa.

- Meillä jokaisella on oikeus kopioida teoksia omaan käyttöön. Lain mukaan se on korvattava eli hyvittävä tekijöille.

Suomessa päädyttiin vuosia sitten sellaiseen ratkaisuun, että hyvitysmaksu maksetaan valtion budjetista. Aikaisemmin maksu oli sidottu tallentavien laitteiden hintaan. Siis aivan pieni maksu. Budjetissa tuo summa on 11 miljoonaa ja siitä jaetaan kaikille luoville aloille.

- Oleellinen kysymys on, miten me siis saamme hyvitysmaksurahat? Joka kuukausi korvausta maksetaan 2000 eniten tallennetulle ohjelmalle televisiokanavasta riippumatta. Aikaisemmin korvausta maksettiin viiden eniten katsellun kanavan ohjelmille. Nyt korvausta saavat ne, joiden ohjelmia taltioidaan ja tämä pystytään selvittämään.

- Siunattu digitaalinen aika, toteaa Anna-Liisa Haavikko.

Summa mitä tekijä saa riippuu ohjelmatyypistä, tekijän roolista ja ohjelman kestosta. Näistä perusteista neuvottelevat AV-järjestöt keskenään. Verkkotalennuksesta maksetaan samoin perustein kuin yksityisestä käytöstä.

Opetuskäyttö

Opetuskäyttö korvataan Ylen ja MTV:n vakituksille sekä määräaikaikaisille KOURAn stipendeinä eli se tarkoittaa myönnettäviä apurahoja ja palkintoja. Freelancereille opetuskäyttö tilitetään suoraan henkilökohtaisesti.

Entä radio-ohjelmat?

- Radio-ohjelmia ei käytetä opetuksessa. Yksityistä kopiointia on vähän. Ne summat ovat erittäin pieniä ja Kopioston tilittämät rahat YOT sekä freelancerit jakavat itse. Lisäksi freelancereille tulee uunitakorvauksia ennen vuotta 2010 tehdyistä ohjelmista.

Valtakirja Kopiostolle

- Tekijänä sinun on tärkeä huolehtia siitä, että olet antanut valtakirjan Kopiostolle ja että tietosi ovat ajantasaiset. Kannattaa vierailla Kopioston sivuilla tutustumassa kattavaan tietopakettiin asiasta.

teksti **Irmeli Heliö**

Lähteet: **Kopiosto**

<https://www.kopiosto.fi/kopiosto/kopiosto/organisaatio/>

valtioneuvosto julkaisut

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=OKMo18:00/2019>

Kopioston valtakirjoista voit lukea täältä:

RTTL:n kurssitoiminta - mitä, missä, milloin?

RTTL:n pari vuotta sitten aloittama kurssitoiminta jatkuu. Jäsenten antama palaute rohkaisee jatkamaan ja aiheista ei tunnu olevan paluuta.

Suuret mediatilat järjestävät nykyään nihkeämmin koulutusta ja suurin osa jatkokoulutuksesta ja itsensä kehittämisestä jää oman aktiivisuuden varalle.

Audiovisuaalisten teosten verkkotalennuksesta Kopiostolle kertyvistä rahoista osa jaetaan av-järjestöille, ja näin tämä mahdollistaa RTTL:n kurssien järjestämisen myös muille kuin vakituisille tai mediatalojen työntekijöille.

RTTL:n Kopiostolta saama korvaus on vuosittain noin 40 000 euroa. Rahoja voidaan käyttää jäsenten ja muiden tekijänoikeuksien haltijoiden kouluttautumiseen ja viestintään.

RTTL:n kurssien tavoite on kehittää jo ammatissa työskenteleviä työssään. RTTL:n järjestämät viikonloppukurssit antavat mahdollisuuden samalla tavalla myös kollegoita, läheltä ja kaukaa.

Kurssit järjestetään pääosin pääkaupunkiseudulla, mutta muualta tuleville kurssilaisille korvataan kohtuulliset matkakulut sekä yöpyminen tiettyyn summaan asti. Osallistujia onkin tullut eri puolilta Suomea ja hakijoita on ollut enemmän kuin mitä on voitu ottaa mukaan kurseille. Tämä kuitenkin rohkaisee meitä järjestämään lisäkurseja samasta aiheesta, joten vaikka ensimmäisellä kerralla ehkä onni ei suosinut, saattaa se hyvinkin osua seuraavalla kerralla.

Tavoitteena on järjestää noin neljä kurssia vuodessa. Maaliskuussa pidettyyn Valokuvauskurssiin oli jälleen niin monta hakijaa, että päätettiin pitää toinen kurssi heti kesän loputtua. Syksyllä on tulossa niin ikään suuren suosion saanut Audiokäsikirjoittamisen kurssi, sekä uutena Äänenkäytön työpaja, joka on suunnattu kaikille ääntä työssään käyttäville.

Osa kurseista järjestetään yhteistyössä ulkopuolisten kumppaneiden kanssa, mikä onkin viisasta huomioon ottaen mahdollisten erityisten tilojen ja välineiden tarve kurssilla. Esimerkiksi Valokuvauskurssi räätälöitiin yhdessä Metropolian kanssa ja pidettiin heidän tiloissaan.

Kaikenlainen palaute on keskeinen kannuste jatkaa kurssitoimintaa. Allekirjoittanut on vasta aloittanut kurssien järjestäjänä ja vastaa käytännön järjestelyistä. Onneksi ideointia ja suunnittelua tehdään yhdessä viisihenkisen työryhmän kanssa.

Seurakkaa liiton nettisivujen Kurssit-palstaa <https://www.rttl.fi/kurssit/>. Sieltä löytyy lisätietoja tulevista kurseista.

Ota rohkeasti yhteyttä rttl.kurssit@gmail.com ja kerro minkälaisia ammattitaitoja kehittäviä kurseja toivoisit. Saatu palaute on ollut hyödyksi, kun kurseja kehitetään ja parannetaan. Sinulle.

Heidi Kokki
Koulutusasiantuntija

kuva: Seppo Sarkkinen

**TÄTÄ LEHTÄÄ JULKAISTAAN
KOPIOSTON TUELLA.**

FAO:n apurahauudistus

Freelancereiden koulutusapurahat myönnetään nyt JOKESista

Freelancereiden koulutusapurahoja haetaan tästedes suoraan Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö JOKESista. Aiemmin apurahoja jakoivat Freelance-ammattiosasto FAO ja Lehdistön freelancereiden apurahahoitokunta JOKESin rahoittamista osuuksista. Muutos tuli voimaan tämän vuoden alussa.

Uudistus lähti liikkeelle, kun FAOn hallitus tiedusteli lokakuun lopulla 2022, voisiko FAOn myöntämien apurahojen hakumenettelyssä hyödyntää JOKESin tietoturvallista järjestelmää.

Pohdittuaan asiaa säätiön hallitus ehdotti, että kaikki freelancereiden koulutusapurahat jaettaisiin jatkossa JOKESin apurahajärjestelmän kautta ja hakemusten käsittelyyn perustettaisiin lehdistön ja sähköpuolen freelancereista koottava yhteinen apurahahoitokunta. FAOn hallitus suhtautui esitettyyn muutokseen myönteisesti, ja säätiö teki päätöksen uudesta hakumenettelystä joulukuun puolivälissä.

JOKESin hallitus on nimennyt Freelance-hoitokuntaan kuusi jäsentä. Hoitokunnan kausi on kaksi vuotta, ja puolet jäsenistä vaihtuu vuosittain. FAOn edustajina hoitokunnassa aloittavat Päivi Vääntö ja Juha Hakala. Hoitokunta tekee apurahojen jakamisesta esityksen, jonka perusteella säätiön hallitus päättää apurahojen myöntämisestä.

Apurahan saajan Kopiosto-valtakirja tulee olla luovutettu Suomen Journalistiliittoon, tai oikeus apurahaan on muuten perusteltava Kopiosto-korvauksiin oikeuttavalla ammatillisella toiminnalla. Uuden hakumenettelyn myötä myös FAOn hallituksen jäsenet voivat nyt hakea tätä apurahaa pois lukien hoitokuntaan valitut edustajat.

<https://www.jokes-saatio.fi/ajankohtaistenaste-nytt/>

Osviittaa apurahaviidakkoon

Apurahojen ja stipendien hakeminen voi käydä työstä, koska Suomessa on viljalti tahoja, jotka myöntävät rahaa moniin eri tarkoituksiin. Samoilla apajilla on myös runsaasti muita hakijoita, joten tuen saaminen voi olla tiukassa. Realistinen, napakka ja selkeästi perusteltu hakemus erottuu kuitenkin joukosta. Kannattaakin perehtyä hakuohjeisiin huolellisesti, laatia tarkka budjetti ja ottaa aina huomioon se, mihin tarkoitukseen kukin yhdistys tai säätiö tukea myöntää. On myös hyvä muistaa, että esimerkiksi opintomatkoilta edellytetään ammatillista ohjelmaa. Tässä muutama vinkki apurahoista, joita RTTL:n jäsenet voivat hakea. Lista apurahoista löytyy myös RTTL:n nettisivuilta - tähän QR-koodiin

RTTL

Kaikki RTTL:n jäsenet voivat hakea yhdistyksen oman koulutusrahaston apuraha. Hakuaika on syksyllä. <https://www.rttl.fi/apurahat/>.

RTTL:n jäsenyhdistykset YOT ja MOT myöntävät omille jäsenilleen suunnattuja apurahoja ja stipendejä, joista saa lisää tietoa yhdistysten verkkosivuilta

<https://www.yotry.fi/yhdistys/apurahat-ja-stipendit/> ja <https://motry.fi/stipendit-ja-koulutus/mot-stipendit/>

KOULUTUSRAHASTO KOURA

KOURAn apurahoja voivat hakea Ylen sekä MTV:n ja sen tytäryhtiöiden vakituiset ja määräaikaiset aikapalkkaiset työntekijät. <https://koulutusrahastokoura.fi/>

AUDIOVISUAALISEN KULTTUURIN EDISTÄMISKESKUS AVEK

AVEK jakaa muun muassa käsikirjoitustukea ja koulutusapurahaa ja yrityksille suunnattuja av-tukia. <https://www.kopiosto.fi/AVEK/tuen-hakijoille/avekin-tuet-ja-hakuohjeet/>

TIEDONJULKISTAMISEN NEUVOTTELUKUNTA TJNK

TJNK:N kohdeapurahoja voi hakea tietoa popularisoiviin kohteisiin, kuten radio- ja tv-ohjelmiin ja dokumenttielokuviin. <https://tjnk.fi/apurahat>

TAITEEN EDISTÄMISKESKUS TAIKE

Taidejournalistit voivat hakea Taiken myöntämää alueiden apuraha joko työskentely- tai kohdeapurahana. <https://www.taike.fi/fi/tietoa-alueiden-apurahasta>

SÄÄTIÖT JA RAHASTOT

Suomessa on satoja yksityisiä säätiöitä ja rahastoja, jotka myöntävät apurahoja esimerkiksi henkilökohtaiseen työskentelyyn, matkoihin tai konferenssikuluihin. Säätiöt toteuttavat usein jotain tiettyä tarkoitusta, joten kannattaa tutustua hakuohjeisiin ja kriteereihin huolellisesti. Tässä muutama vinkki RTTL:n jäsenille. Journalistisen kulttuurin edistämissäätiö JOKES

Säätiö jakaa apurahoja sekä työsuhteisille journalistille että freelancereille. Aiemmin FAOn kautta haetut freelancereiden koulutusapurahat ovat siirtyneet vuoden 2023 alusta suoraan säätiöiltä haettaviksi. Hakuohjeet ja kulloinkin haettavina olevat apurahat löytyvät JOKESin sivuilta kohdasta <https://www.jokes-saatio.fi/nyt-haettavat-apurahat/>

Wihurin rahasto

Rahastolta voi hakea taiteen apurahoja esimerkiksi dokumenttielokuvien käsikirjoitus- ja esituotantotyöhön. <https://wihurinrahasto.fi/apurahat/apurahan-hakeminen/>

Alfred Kordelinin säätiö

Säätiö myöntää esimerkiksi joukkoviestintään ja journalistiseen työskentelyyn liittyviä apurahoja. <https://kordelin.fi/apurahat-kulttuuri>

Kirkon mediasäätiö

Säätiö myöntää muun muassa dokumentteihin ja lastenohjelmiin ennakkovalmistelu-, käsikirjoitus- ja tuotantotukea.
<https://www.kirkonmediasaatio.fi/tuki>

C.V. Åkerlundin mediasäätiö

Säätiö myöntää apurahoja ja stipendejä media-alan tutkimukseen, ammatillisiin koulutushankkeisiin sekä opintomatkoihin ja kieli-kursseihin.
<https://akerlundinsaatio.fi/>

Helsingin Sanomain Säätiö

Säätiöltä voi hakea tutkimusapurahoja ja toimittajastipendejä.
<https://www.hssaatio.fi/mita-toimittajastipendiapurahaa-hakevalta-vaaditaan/>

Uuden Suomettaren Säätiö

Säätiö myöntää apurahoja sanomalehdistön ja muiden tiedotusvälineiden palveluksessa oleville toimittajille.
<https://www.sanomalehtimiesliitto.fi/uuden-suomettaren-saatio/>

Huoltaja-säätiö

Säätiöllä on ollut keväisin haettavana toimittaja-apurahoja sosiaalialaa käsittelevään journalismiin.
<https://www.huoltaja-saatio.fi/>

Suomen Kulttuurirahasto

Rahaston apurahoja voi hakea esimerkiksi dokumenttielokuvan suunnitteluun, käynnistämiseen ja toteuttamiseen.
<https://skr.fi/apurahat>

Taloustoimittajain säätiö

Säätiö myöntää apurahoja taloustoimittajille.
<https://www.taloustoimittajainsaatio.fi/fi/apurahojen-esittely/>

Svenska kulturfonden

Säätiön apurahoja ja avustuksia myönnetään muun muassa käsikirjoitusten ja podcastien tuottamiseen.
<https://www.kulturfonden.fi/stipendierobidrag/>

Muut säätiöt

Omiin hankkeisiin soveltuvien apurahatahoja voi hakea sivulta
<https://saatiotrahastot.fi/apurahan-hakijalle/apurahatahoja/>

YHDISTYKSET

Suomessa toimii aatteellisia yhdistyksiä ja etujärjestöjä, joiden jäsenet voivat hakea niiden myöntämiä apurahoja. Tässä muutama poiminta RTTL:n jäsenille.

Hitaan journalismin yhdistys

Tämä tutkivaa journalismia edistävä yhdistys jakaa freelancereille työskentelyapurahoja.
<https://hidasjournalismi.fi/>

Suomen tiedetoimittajain liitto ry

Jäsenten lisäksi apurahoja voivat hakea myös muut tiedeviestinnän tehtävissä toimivat henkilöt.
<https://www.tiedetoimittajat.fi/etusivu/apurahat/>

Terveystoimittajat ry

Yhdistyksen jäsenet voivat hakea Malmu Halosen rahaston apurahaa.
<https://terveystoimittajat.fi/jaseneksi/>

Konstsamfundet

Yhdistys myöntää apurahoja muun muassa elokuva- ja mediatuotantoihin.
<https://konstsamfundet.fi/stipendier/>

Suomen kääntäjien ja tulkkien liitto SKTL ry

Suomen kääntäjien ja tulkkien liittoon kuuluvat av-kääntäjät voivat hakea myös SKTL:n Kopiosto-apurahoja.
<https://www.sktl.fi/liitto/apurahat/>

MATKA-APURAOJA

Tässä muutama vinkki toimittajille suunnatuista matka-apurahoista.

Euroopan parlamentti

Parlamentin Suomen-toimisto myöntää toimittajille matka-apurahoja.
<https://www.europarl.europa.eu/finland/fi/media.html>

Ministeriöt

Ulkoministeriön Kehitysakatemia perehdyttää suomalaisia toimittajia kehityskysymyksiin. Mukaan valitaan vuosittain noin 10 toimittajaa.
<https://um.fi/kehitysakatemia-perehdytysohjelma-toimittajille>
Myös muiden ministeriöiden verkkosivuilta voi etsiä toimittajille suunnattuja apurahoja.

JOURNALISTILIITON VIRKISTYSSTIPENDIT

Journalistiliiton hallitus jakaa vuosittain virkistysstipendeinä loma-
viikkoja joko Saariselän Tunturimajalle tai Vierumäelle.
<https://journalistiliitto.fi/fi/jasenpalvelut/virkistys-ja-apu/>

MUUTA

Tieteen ja taiteen rahoitusmahdollisuuksista voi hakea vinkkejä sivulta
<https://tiedejatutkimus.fi/>

Laajemmin apurahoista voit lukea QR-koodin kautta:

Barents Press: "Pohjoismaiden antama tuki on nyt tärkeämpää kuin koskaan"

Venäjän hyökkäyssota muuttaa myös journalismia. Venäjän Barentsin alueen riippumattomista venäläisistä journalisteista moni on muuttanut pois pohjoisesta Venäjän aloitettua suurhyökkäyksen Ukrainaan ja sananvapauden murruttua lopullisesti Venäjällä.

Rajat ylittävä yhteistyö ei kuitenkaan katoa, vaan journalistiverkostoja vahvistetaan edelleen.

Suomalaisten, ruotsalaisten, norjalaisten ja maanpaossa elävien venäläisjournalistien välille luodaan uusia yhteyksiä. Pohjoismaissa on päätetty tukea muualle siirtyneitä venäläistoimittajia pitkän aikavälin sananvapauskehityksen takaamiseksi.

- Pohjoismaiden antama tuki ja osaaminen on nyt tärkeämpää kuin ehkä koskaan niille kollegoille, jotka elävät ja työskentelevät autoritaarisissa maissa, toimittaja, Barents Press Suomi -verkoston puheenjohtaja, oululainen toimittaja Timo Sipola toteaa.

BARENTS PRESSILLE APURAHA HELSINGIN SANOMAIN SÄÄTIÖLTÄ

Yhteistyön tekemiseen tarvitaan varoja, joita Barents Press -toimittajaverkostolle saatiin tänä vuodeksi Helsingin Sanomain säätiöltä. Se myönsi toimintaan 30 000 euron apurahan. Tämä mahdollistaa eritoten venäläisten emigranttijournalistien tukemisen.

Barents Press ei halua katkaista yhteistyötä Venäjältä pois muuttaneiden venäläiskollegoiden kanssa ja säätiön apuraha mahdollistaa yhteistyön jatkamisen.

Toiminta on jo laajentunut myös muihin maihin, koska Barentsin alueen venäläiskollegat ovat paenneet eri puolille maailmaa.

Koulutusta ja verkostoitumista on järjestetty venäläisille jo vuoden 2022 aikana Armeniassa ja Georgiassa, jonne venäläistoimittajia on muuttanut paljon.

- Tällä hetkellä yhteistyössä on mukana noin neljäkymmentä venäläisjournalistia, jotka edustavat itsenäistä mediaa, Barents Press Suomen puheenjohtaja, oululainen toimittaja Timo Sipola sanoo.

Venäläinen itsenäinen media ja kansalaisyhteiskunta toimii nyt ulkomailla, ja siksi on tärkeää luoda olosuhteet, jotta venäläisellä laatujournalismilla on tulevaisuus.

TOIMITTAJIA VAIKEA VAIMENTAA

Yksittäisiä Venäjällä eläviä journalisteja on osallistunut Barents Pressin tapahtumiin, mutta turvallisuussyistä yhteistyö heidän kanssaan on keskeytetty vuodeksi 2023.

Venäläiset voivat joutua kotimaassaan vaikeuksiin, jos ovat "ulkomaalaisen vaikutuksen alaisia" ja voivat joutua mustalle, "ulkomaalaisen agenttien" listalle.

Apurahan turvin järjestetään koulutusta ja tapaamisia, joista ensimmäinen järjestetään Joensuussa 9.-11. kesäkuuta. Tapaamisen aikana venäläisjournalisteille kerrotaan suomalaisesta mediakentästä. Suomalaisia kollegoita on mukana kuulemassa puolestaan heiltä, miten Venäjä-uutisoitinta voi tehdä Venäjän ulkopuolelta.

Barents Press -yhteistyössä keskitytään journalistien tukemiseen ja neuvomiseen sekä kehitetään yhteistyössä räätälöityä ammatillista osaamista esimerkiksi faktantarkistuksessa.

Vuoden 2022 Barents Press Annual Meeting järjestettiin Joensuussa.

BARENTS PRESS SUOMI VIEDÄÄN YHDISTYSREKISTERIIN

Barents Press Suomi on osa Barents Press International -verkostoa, johon kuuluvat myös Ruotsin ja Norjan Barents Press -yhdistykset. Venäjän Barents Press keskeytti toimintansa turvallisuussyistä vuonna 2022.

Barents Press Suomi on perinteisesti ollut rekisteröimätön Barentsin alueella toimivien journalistien vapaamuotoinen verkosto. Nyt toiminnan helpottamiseksi ja mahdollistamiseksi se ollaan rekisteröimässä viralliseksi yhdistykseksi.

- Olemme halunneet pitää verkoston mahdollisimman keveänä, mutta nyt, jotta voimme jatkaa toimintaa ja hakea apurahoja ja toimia virallisesti, olemme rekisteröimässä sen yhdistykseksi, Timo Sipola kertoo.

Barents Press saa tukea Helsingin Sanomain säätiön lisäksi Journalistiliitolta ja on saanut apuraha myös Ulkoministeriöltä.

Barents Press perustettiin Saariselällä 1995 ja se kokoaa yhteistyöhön journalisteja Pohjois-Suomesta, Pohjois-Norjasta, Pohjois-Ruotsista ja Pohjois-Venäjältä.

Barents Press Internationalin puheenjohtajuus on kaksivuotinen ja nyt vuorossa on Barents Press Suomen puheenjohtajuuskausi.

Barents Press pyrkii tekemään yhteistyötä myös muiden toimittajajajien ja sananvapausjärjestöjen kanssa.

Texti: **Sari Pöyhönen**, toimittaja, Rovaniemi, Barents Press Suomen hallituksen jäsen

Kuva: **Timo Sipola**, toimittaja, Oulu, Barents Press Suomen ja Barents Press Internationalin pj.

kuva: Seppo Sarkkinen

Työhyvinvointi nousi merkittäväksi puheenaiheeksi eri alojen työehtoneuvotteluissa. Myös meillä Ylessä on intran tiedotteiden mukaan viime vuonna on panostettu psykososiaalisten ongelmien hallintaan. Esihenkilöitä on kuulemma koulutettu esim. tiimin henkisen avun tarpeen varalta ja intraan on lisätty useita erilaisia kursseja ja materiaalia miten voi itse esim. stressiä kohdata. Kuulostaa ihan hyvältä.

Mielestäni työhyvinvointi ei ole työstä irrallinen saareke, josta on vain kiva lukea intrasta tai kuinka joku käy erilaisia kursseja. Sen perusta tulisi olla luottamus esikunnan ja työntekijöiden välillä, mikä johtaisi hyviin käytäntöihin työnteossa ja sen johtamisessa. Esim. työntekijöillä on oikeus saada riittävästi tietoa työhönsä liittyvistä asioista. Mahdolliset väärinkäsitykset on korjattava ja varmistettava, että mahdollinen uusi korjattu tieto tulee perille.

Virheitä sattuu, niistä tulisi ottaa opiksi. Käsi ylös, korjataan tilanne ja mennään eteenpäin. Jos tällaiset asiat toimivat työyhteisössä, mahdolliset kurssit yms. tarjoavat työkaluja kokonaisuuteen, kunhan niitä hyviä malleja saadaan käytäntöön. Jos ei, niin tulipaloja on vaikea kurssiteitse sammuttaa.

Kymmenen vuotta työsuojeluvalltuuttuna näytti, että meillä on hyviä esihenkilöitä, mutta ei hyvät esihenkilöt. Jos ymmärrätte, mitä tarkoitan.

Työntekijöillä on usein pelko siitä, että hyvät mallit ovat "juhlapuhekamaa" ja käytännössä toimitaan hallinnon etujen mukaisesti. Tohlopissa on puheenaiheita kuluneena keväänä riittänyt paikkakuntariippumattomasta johtamisesta frekkujen sopimustilanteisiin, tai UT-kaluston varastoinnista studiotuotantojen vähenemiseen. Flinkkilä & Kellomäki loppuu tänä keväänä. Joitakin harmittaa suuret johdon palkkiot.

Kaikki yhtiön päätökset eivät tietystikään miellytä kaikkia, ei minuakaan. Se on se työnantajan direktio-oikeus. Asioita on tietysti

hyvä purkaa, mutta mieluiten ratkaisukeskeisesti. Pulssi-kyselyihin kannattaa vastata, myös niihin kommenttiosioihin. "Ei se muuta mitään", sanoo joku. Kyllä kaikki kommentit luetaan. Jotkut ovat äänekkäitä kentällä ja käytävillä. Milloin asioiden ääneen pureksinta muuttuu ilmapiiriä murentavaksi marinaksi? (Tästä jotkut ovat minulle avautuneet). En osaa tuohon suoralta kädeltä vastata, mutta itse yritän välttää tuon rajan ylittämistä.

Otanpa nyt esiin muutamia hyviä asioita Tohlopin tv-ohjelmatuotannossa tältä kevättalvelta. Voin olla naivi idealisti, mutta teen sen siitä huolimatta. Näkemykset ovat minun omiani, mutta olen myös keskustellut kamerakollegoiden kanssa

Salppurissa, siis Lahden hiihtokisoissa totesimme, että meillä on hyvä henki keskenämme. Vanhat ja nuoret, vakkarit ja freekut tulevat toimeen keskenään ja hyväntahtoinen huumori on läsnä, ja ilmapiiri on rento.

Paikkakuntariippumaton johtaminen. Onhan siihen sopeuduttu, mutta kyllä entinen meininki, lähijohdon ja bookkareiden lähes jokapäiväinen läsnäolo Tampereella helpotti asioita. Onneksi esikunta ei ole linnoittautunut Pasilaan, vaan heitä näkee täällä Tohlopissakin noin viikoittain. Uudesta organisaatiosta on monia mielipiteitä, itse pelkäsinkin pahempaa. Toki haasteitakin on, mutta ne näyttävät olevan.. paikkakuntariippumattomia. Tulkintojahan nämä yhtä kaikki.

Tampereelle rekrytoitiin yksi valaisija toiminta-alueena myös Helsingin tuotannot. Tämä oli enemmän kuin tarpeen. Siitä pisteet.

Hengailaan-ohjelma vakiinnutti paikkansa puolen miljoonan yleisömäärillä, eikä keltainen lehdistökään ole enää jaksanut jauhaa kohuohjelmasta. Tietysti joku nyt toteaa, että "På Spåret on nyt pilattu", mutta formaatin omistajat vaikuttivat vieraillessaan varsin tyytyväisiltä. Ja hei, missä muualla pääsee lupaavat bändit valtakunnalliselle ruutuajalle parhaaseen katseluaikaan? Voicet ja Vain elämää keskittyvät muunlaisiin juttuihin. Ylen ohjelmissa tämä on arvo sinänsä. Ei ohjelma ole välttämättä huono, jos ei itse tykkää. Joku toinen voi tykätä ja saada siitä jotain. Minusta myös itse tietokilpailu on ollut ihan viihdyttävä ja avartava.

Näyttää myös siltä, että työmatkapyöräilyyn on työntekijöille tulosuusia kannusteita. En ole vielä yksityiskohtiin tutustunut, mutta kiinnostusta on ilmennyt.

Tätä kirjoittaessani on eduskuntavaalit juuri käyty. Kliseemäisesti voisi todeta, että haasteita riittää jatkossakin, kun uudet hallitustuulet puhaltavat. Onneksi Ylestä päätetään parlamentaarisesti. Mutta voimia ja jaksamista tarvitaan jatkossakin. Tehkäämme sen eteen voitavamme näin ruohonjuuritasolla. Keskustelu jatkuu.

Kari Romppainen

Tohloppilainen kameraoperaattori, jolle työhyvinvointi on sydämen asia

Todellisuus on taas tarua ilmeellisempää

kuva: Seppo Sarkkinen

Kevään koittaessa lintuset laulaa, luonto puhkeaa kukkaan ja uutiset yllättävät, kuten talvi autoilijat. Rapakon takana kansalliskaartilainen läväytti salaisia asiakirjoja nettiin, naapurin presidentistä annettiin pidätysmääräys ja kotomaassa salaliittohörhöt pidätettiin epäiltyinä maanpetoksesta.

NS. SULJETUT RYHMÄT

Tuli taas todistettua, että aivojen etuotsalohko kypsyy vasta noin 25-vuotiaana. Ainakin Yhdysvaltain kansalliskaartissa, missä kypsymättömän 21-vuotiaan brassailunhalu tuottaa diplomaattisten ongelmien lisäksi linnareissun. Nuorukaisella ei ollut muuta syytä tietovuotoon kuin itsetunnon pönkitys ja rehvastelu ns. suljetussa ryhmässä.

Paitsi, että suljettuja ryhmiä ei ole muualla kuin ehkä Pohjois-Koreassa ja, että tyhmydestä sakotetaan.

KULTAINEN HÄKKI EI LOHDUTA

Vanhoina huonoina aikoina pietarisuuret ja stalinit ym. hallitsivat Venäjää terrorilla. Silloin johtajia ei kritisoiu. Johtajia voi nyt

kritisoida, mutta se käy kyllä hengen ja terveyden päälle - myös maanpaossa ja vankilassa. Johtajien harmiksi väestön pakkosiirrot ym. sotarikokset johtavat nyt kansainväliseen pidätysmääräykseen. Suuret johtajat pysyvät nyt turvassa Venäjällä, varsinkin kun uusi laki suojaaa kaikilta syyteiltä.

Kultainen häkki tai tusina niitä ei kauan lohduta, kun siellä on pakko pysyä.

OULULAINEN TUNNELISOTASALALIITTO

Oulussa vangittiin kolme maanpetoksesta epäiltyä, koska trion sometukset voivat uhata Suomen huoltovarmuutta ja turvallisuutta. Nämä wannabe kansanedustajat somettivat tietoja mm. sotilaskohneiden ja Helsingin huoltotunneista. Teoria "maailmanlaajuisesta tunnelisodasta" Suomessa naurattaa, mutta siitä voi olla haittaa nykymaailmassa.

Järkevät kansalaiset äänestivät kuitenkin oikein eikä ketään kolmikosta valittu kansanedustajiksi. Kansakunnalla on siis toivoa.

Yhteistyöterveisin
LeenaM

FAOn matka Kosovoon

kuva: Päivi Vääntönen

Kosovon kaduilla näkyi paljon iskulauseita, jotka kertovat alueella edelleen vallitsevista jännitteistä.

Freelanceammattiosaston eli FAOn opintomatkat ovat jäsenten keskuudessa käsite. Tällä kertaa reissun järjestäminen oli kaikkea muuta kuin yksinkertaista.

Oltiin jo lähdössä serbien luokse Belgradiin, mutta sitten iski Covid. Sen jälkeen ehdittiin saada kasaan Budapestin retki, mutta nyt ei ollut jostain syystä lähtijöitä. Kosovon Pristinaa pyöriteltiin mukana kuvioissa, kunnes Turkish Airlines nosti lentojen hinnat pilviin. Lopulta Norwegian tuli hätiin ja tarjosi kohtuuhintaiset matkat. Allekirjoittanut ja Friis-matkojen Nils-Erik Fries ehdimme pettyä monta kertaa, mutta lopulta kolmen vuoden työ tuotti tulosta.

FAOn matkat ovat kohdistuneet aika ekskoottisiin kohteisiin. Käytiin Albaniassa ja sitten Moldovassa (Transnistria mukaan luettuna) ja nyt kolmas jännä kohde eli Kosovo. Iltalennon saavuttua pääkaupunkiin selvisi heti, että Pristinassa ei ollut enää kukaan ulkona iltakymmenen jälkeen. Puolen tunnin kävelyn myötä löytyi kävelykadulta pizzeria, josta sai vielä pizzoja ja himoitsemaamme olutta.

Tällöin selvisi myös paikan hintataso. Keskustapizzeria veloitti meitä kuudesta pikkupizzasta, viidestä olutpullosta ja yhdestä kevytkokkesta peräti 23 euroa (Kosovon valuutta on euro). Eli oltiin siis todella huokeassa maassa.

Seuraavana aamuna jatkui toimittajatapaamisten perinne. Jokaisella jäsenmatkalla, olemme aloittaneet matkan paikallisten toimittajien tapaamisella. Samalla olemme kuulleet kaunistelemattomia tosi-asioita maiden tilanteesta. Esimerkiksi Albaniassa näimme Tiranan ulkopuolelta alkavat marijuanaviljelmät ja Moldovassa kuulimme, kuinka maan johto piti rautaista kuria ja kansan alistettuna.

Kosovossa meitä valaisi toimittaja Milaim Zeka, joka on kosovolainen ja töissä monissa tiedotusvälineissä. Hän on kokenut maasta lähdettyään ja sinne palattuun useamman pidätyksen ja kuulustelut. Hän on ollut 16 vuotta töissä Ruotsissa ja puhui meille hyvää ruotsia. Selvisi, että jatkuvien kiistojen pääsyynä ovat historia ja mytologia. Zeka kertoi kuuntelevansa samoja argumentteja tunteita kosovolaisista ja serbien suusta. Mikään ei johda mihinkään.

Kosovon suuri ongelma on korruptio. Kaksikymmentä prosenttia omistaa suurimman osan vauraudesta, ja 80 prosenttia ihmisistä tulee joten kuten toimeen. Faktoilla ei ole debatissa väliä. Keskipalkka 1,8 miljoonan asukkaan maassa on 200 euroa, toimittajat tienaaavat 300-400 euroa. Kuitenkin Pristinän keskustassa kaksion

vuokra on 300 euroa. Harmaa talous siis pakostakin rehoittaa. Seurauksena on se, että nuoret muuttavat pois työskennelläkseen paremmalla palkalla muissa maissa. Sotahistorian ja korruption vuoksi maa ei myöskään vedä puoleensa investointeja. Suo siellä, vetelä täällä.

Poliitikot ovat Kosovossa koskemattomia, ja parlamentissa on 5-6 puoluetta. Media on pahasti korruptoitunut ja liikemiesten ja poliitikkojen käsissä. Tekniikka on yhä vanhanaikaista. Hyväkkin kuultiin. Kosovo on hyvin turvallinen maa. Ei ole paikallista Mafiaa, ja Zekan mukaan Kosovo on Euroopan turvallisim maa asua. Ilmasto on pääosin miellyttävä. Maa tuottaa mineraaleja ja tomaatteja vientiin.

Kovien faktojen jälkeen lähdettiin kaupunkierrokselle. Nähtiin sosialistisen ajan rakennuskulttuuria ja muun muassa maailman rumin rakennus eli Pristinän pääkirjasto (kuva lehden kannessa). Kaikki näkemämme valmisti meitä Suomen suurlähettilään Matti Nissisen tapaamiseen hänen residenssissään. Nissinen myönsi epäkohdat, mutta on optimistinen maan kehityksen suhteen. Ongelmana on yhä, miten saada nuoret pysymään Kosovossa. Suomi tekee oman osuutensa ja koettaa kertoa, että on turvallista investoida maahan. Lähetystön tärkein työtehtävä on kuitenkin viisumien myöntäminen. Lähtijöitä on paljon, aina lääkäreistä lähtien.

Nissinen myönsi iltatarjoilujen lomassa, että turhauttavinta on koettaa saada asiat edistymään vanhojen doktriinien jyllätessä. Korruptioon törmää jatkuvasti ja valtaa pitävien kanssa neuvotellessa pitää olla varovainen. Myös kaupungin kulttuuriköyhyys sapettaa, sillä iltaisin ei ole juuri mitään tekemistä.

Kolmannen päivän ohjelmassa oli maaseutretki. Ajoimme bussilla ihan hyviä teitä Prekaziin katsomaan paikkaa, jossa serbialaiset surmasivat kosovolais-abanialaisen Adem Jasserin suurperheen. Yksi suvun jäsenistä jäi henkiin, ja paikalla on 24-tuntinen sotilasvartio. Lähihistoria oli käsin kosketeltavaa.

Matka jatkui vuoriston kupeessa olevaan Pejan kaupunkiin, jossa on 50 000 asukasta. Varsin laajaan Pristinaan verrattuna nyt oltiin postikorttimaisemissa, ja uusi hieno hotelli tarjosi span palvelut ja erinomaista ruokaa. Välillä kannattaa matkustaa.

Perjantaina 5.5. kävimme ensin Decanin 1300-luvulla perustetussa luostarissa. Paikka on KFOR-joukkojen suojeluksessa. Kuulimme

pitkän luennon paikan historiasta ja munkkimme kertomusta häiritsti vain kännykän pirinä. Munkki Peter kertoi olevansa paikan some-vastaava.

Gjakovan kaupungin basaarista ei ihmeemmin ostettavaa löytynyt, ja viimeinen etappimme oli hyvin lähellä Albanian rajaa oleva Prizrenin kaupunki. Koska oli perjantai eli muslimien pyhäpäivä, koko keskusta oli täynnä vapaapäivää viettäviä paikallisia. Kahvi- ja teekuppeja oli loputtomiin, mutta olutta ei juuri näkynyt. Mietim- mekin, miltä tilanne olisi näyttänyt kotimaassamme. Prizren on luonnonläheinen ja kaunis kaupunki, joka oli oiva päätös Kosovon kierroksellemme.

Pristinassa iltaruokailun jälkeen oli aika suunnitella kotiin lähtöä.

Paljon jäi käteen viiden päivän pyrähdyksestä. Ryhmämme käyt- täytyi mallikelpoisesti, ja jokaisella on varmasti omat muistonsa maasta, joka havittelee paikkaa EU:hun, Natoon ja Euroopan neuvostoon. Siihen voi hyvinkin kulua 10 vuotta, mutta kaikki kunnioitus kosvolaisille, jotka taistelevat historian painolastin ja vaikean taloudellisen tilanteen kanssa.

Suomalaisuus oli kovassa huudossa, ja monesti kansalaisuutensa ilmoittaessa sai kauniin hymyn ja peukutuksen. Kysymys kuuluu yhä, tarvitaanko kahta Albaniaa (väestöstä 90 prosenttia albanialaisia) ja säilyykö nykyinen vakaa tilanne. Toivotaan parasta.

FAOn opintomatkat ovat hyvä ja halpa tapaa nähdä hieman muuta- kin maailmaa. Saa nähdä minne tie vie kahden vuoden kuluttua.

Teksti: **Kalle Niemi**

Decanin ortodoksista luostaria vartioivat italialaiset KFOR-joukot. Heitä ja ehkä kissaakin ihastelevat Suvi Koivusalo ja Annastiina Heikkilä.

kuva: Päivi Kapiainen-Heiskanen

Luostarin 1300-luvulta peräisin olevia koristemaalauksia esittelee luostarin some-vastaava, munkki Peter. Innokkaimpina seuraavat Kaisu Nevasalmi, Anna-Maija Ihander.

kuva: Irmeli Heliö

Uutta kohti, haikeus ja kiitollisuus päällimmäisenä tunteena

kuvat: Seppo Sarkkinen

Puheenjohtajuus FAO:ssa on ollut merkittävä ja mielenkiintoinen matka. Freelancereiden edunvalvonta ja kaikki se järjestötoiminta, mitä se on mukanaan tuonut, on ollut tärkeä ja avartava jakso. Paljon on saatu aikaan ay-toiminnassa ja siihen tarvitaan kaiken aikaa paljon aktiivisia toimijoita. Meille on saatu kollektiivinen neuvottelu-oikeus, Yhtyneet-sopimuksella työskenteleville sairausajan palkka muun muassa.

Toki on vielä keskeneräisiä asioita, joiden eteen pitää tehdä töitä. Mediayrityksiä edustava Medialiitto on kieltäytynyt neuvottelemasta freelancereiden paremmista työehdoista ja palkkioista vedoten kollektiivisopimusten olevan laittomia. Journalistiliitto onkin kiistänyt Medialiiton tulkinnan ja jatkaa työtä itsensäyöllistäjien kollektiivisten neuvottelujen käynnistämiseksi.

Meillä on onneksi takanamme vahva liitto, joka ajaa meidän freelancereidenkin asioita vahvasti. Ilman järjestäytyneitä ay-toimintaa ei freelancereiden eikä työsuhteisten työolot ja palkkaussasiat kehity eikä pysy oikeudenmukaisina ja tasa-arvoisina.

Ammattiyhdistystoiminnassa olen ollut vuodesta 2014 alkaen ensin FAOn varajäsenenä ja sittemmin varsinaisena kunnes minut valittiin puheenjohtajaksi 2019 Kirsi Mattilan ansiokkaan pitkän kauden jälkeen. Ay-toimintaan kannattaa hakeutua mukaan, se on näköalapaikka työehtosopimusten ja neuvotteluiden tuntemiseen. Sitä kautta viimeistään ymmärtää sen arvon mitä järjestäytyminen merkitsee työntekijälle olit sitten työsuhteinen tai itsensäyöllistäjä.

Nyt oli aika antaa tilaa nuoremmille ja toivottaa tervetulleeksi FAO:n uusi puheenjohtaja Päivi Vääntönen. Päivi on ollut pitkään mukana ay-toiminnassa, niin FAO:ssa kuin RTTL:n hallituksessakin. Hänet valittiin FAO:n vuosikokouksessa yksimielisesti johtamaan yhdistystämme. Päivistä saamme helposti lähestyttävän, aikaansaavan ja asiantuntevan uuden puheenjohtajan.

Pientä haikeutta olen havaitsevinani, kun jätän rakkaan yhteisön ja ihmiset, joiden kanssa on kokoonnuttu niin läsnä kuin etänä. FAO:ssa pitkään ollut aktiivi av-kääntäjä Kalle Niemi jäi nyt myös pois hallituksesta. Kalle on ollut meillä promoottori tapahtumien ja opintomatkojen suunnitteluissa. Pitkään halattiin ja kukkapuskia jaeltiin.

Onnea ja menestystä Päiville ja uudelle hallitukselle.

Jotta haikeus ei ihan yllätä kulman takaa, jatkoin vielä RTTL:n hallituksessa. Pehmeä lasku sitten aikanaan, kun kokonaan jättäydyn eläkkeelle. Paitsi että eipä freelancer koskaan kokonaan jättäydy pois työmarkkinoilta, kiireet lisääntyvät kuten eläkeläisillä yleensä.

Hyvää kesää! Seuraavan FAO:n kolumnin kirjoittaakin sitten uusi puheenjohtaja.

Irmeli Heliö

Leijonan luola

kuva: Anna-Sofia Nieminen

FAO:n ja Suomen freelance-journalistien yhteistyönä järjestämä pitchausvalmennus oli onnistunut kokonaisuus. Alun perin FAO:ssa teimme koulutuskyselyn jäsenistöllemme ja siinä ehdottomaksi ykköseksi nousi pitchausvalmennus. Kysely tehtiin 2018 syksyllä ja tarkoitus olikin se heti seuraavana vuonna järjestää. Mutta siihen väliin tuli pandemia.

Viime vuonna sitten päätimme sen käynnistää. Valmistelimme koulutusta FAO:n varapuheenjohtajan kanssa ja veimme asian hallituksemme seminaariin ja valmennuksesta sukeutuikin sitten kaksipäiväinen kokonaisuus: luennot ja työpaja ja toisena päivänä sukeltaminen Leijonan luolaan.

Jotta kurssi saavuttaisi useamman freelancerin, päätimme tarjota yhteistyötä SFJ:lle. Onhan freelanceiden työ nykyään niin pirstaloitunutta, että teemme juttuja niin sähköiselle kuin printtipuolellekin. Tämä yhteistyömin järjestäminen olikin oikein hyvä ratkaisu.

Kurssille osallistui 12 rohkeaa ja innostunutta ideansa työstäjää SFJ:stä ja FAO:sta. Koulutuksen veti Elsa Ervasti, pitchaus- ja

esiintymisvalmentaja. Ensimmäisenä päivänä käytiin läpi hyvän pitchin rakennetta, onlinereita ja vuorovaikutusta. Tärkeää oli ajan hahmottaminen. Kellon kanssa jokainen joutui esittämään online-rinsa 2 minuutissa.

Jokainen työsti omaa ideoansa ja valmentaja antoi myös henkilökohtaista ohjeistusta.

Palaute kurssikavereilta ja keskusteleminen pitchauksesta ja jokaisen ideasta oli antoisaa ja siihen olisi kaivattu lisää aikaa. Se pitää muistaa seuraava järjestäessä.

Seuraava viikko oli ideoiden valmistelua itse Leijonan luolaan, joka oli seuraavana perjantaina. Leijonan luolan tilaajiksi olimme saaneet Yleltä Ari Ylä-Anttilan, Suomen Kuvalehdestä Mikko Nummisen, Journalistista Maria Pettersonin ja indie-puolelta Ilkka Hynnisen, joka tällä hetkellä keskittyy dokumentteihin ja draamasarjoihin yhtiönsä ICS:n kautta. Häneltä ilmestyy myös tänä vuonna kirja Toteuta ideasi. Meillä oli todella asiantunteva ja kovista ammattilaisista koostuva Leijonan luola. Joten jännitystä oli ilmassa.

Elsa Ervasti piti vielä ”luola”-päivän alkuun pitchaajille esiintymisvalmennusta ja rentoutus- ja hengitysharjoituksia. Tarpeen se varmasti oli jokaiselle. Kurssin järjestäjänä täytyy myöntää, että jokaisen puolesta jännitin minäkin.

Hienosti kaikki suoriutuivat. Tilaaajat kehuivatkin kurssilaisia rohkeudesta ja luovuudesta. Jokainen sai rakentavaa palautetta ideansa kehittämiseen ja myös innostuneen vastaanoton.

Kurssilaisten palaute oli hyvää ja kehitysideoitakin saatiin. Tarvetta vastaavalle koulutukselle on jatkossakin.

Teksti **Irmeli Heliö**

kuva: Irmeli Heliö

Liiton uusi puheenjohtaja satsaa viestintään, saavutettavuuteen ja jäsenhankintaan.

RTTL:n tuore puheenjohtaja Jani Tanskanen on pitkän linjan järjestöaktiivi nuoresta iästään huolimatta. Jyväskylässä vaikuttava Jani aloitti ammattiyhdistystaipaleensa Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU ry:ssä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajaopintojen aikaan. Journalistiliitto tuli tutuksi heti Ylessä vuonna 2015 tehdyn työharjoittelun aikana.

Jani Tanskanen aloitti FAO:n riveissä 2017, aluksi hallituksen varajäsenenä, sitten varsinaisena ja lopulta varapuheenjohtajana.

–Tonttina minulla oli sähköisen puolen freelancereille suunnatut koulutusapurahat yhdessä toimikunnan kanssa. Silloin apurahat tulivat ensin yhdistykselle JOKES-säätiöltä, ja ne kulkivat jäsenille hallituksen kautta.

RTTL:n puheenjohtajan tehtävä sai alkunsa, kun YOT:n puheenjohtaja Antti Laakso soitti Janille ja kysyi mahdollisesta kiinnostuksesta. Jani kieltäytyi ensin vedoten työtehtäviinsä Jyväskylän yliopistossa, mutta lupasi miettiä asiaa.

– Kesän ajan harkitsin, minkä jälkeen ilmoitin olevani käytettävissä.

Puheenjohtajaksi ryhtyminen ei Janin mielestä ollut järisyttävä askel, koska RTTL:n toiminta aikaisemmissa tehtävissä on jo tullut tutuksi. Lisäksi monet aikaisemmat luottamustehtävät eri organisaatioissa auttavat vastuunotossa.

– Vastuu tuntuu ihmisessä, huomaa uudenlaisia haasteita omassa elämässä. Toivon, että olisin jäseniä ja yhdistyksiä kuunteleva ja palveleva johtaja, pohtii Jani.

Hänen mukaansa perustyö on otettava ensin kunnolla haltuun. Mikä RTTL on, miten saadaan kaikkien toiminnassa mukana olijoiden oma rooli selväksi, kuka tekee mitään ja vastaa mistäkin. Näihin on laitettava paukut ensimmäiseksi.

Viestinnän uudistamistyö on jo lähtenyt liikkeelle, saavutettavuus-

teen on kiinnitettävä huomiota ja jäsenhankintaan on mietittävä uusia keinoja. Tietoutta liiton tarjoamista palveluista ja eduista on nostettava.

– Liiton Arkissa voisi entistä paremmin kertoa myös toiminnan perusasioista, kuten mitkä ovat jäsenistön kannalta keskeisiä päätöksiä tai millaisia lausuntoja on annettu. Kun kerromme tällaisista asioista jäsenistölle, se kohentaisi liiton mainetta ja auttaisi ymmärtämään, mitä liitto tekee.

VAPAA-AIKAA ON OSATTAVA OTTAA

Jani Tanskanen arki koostuu monesta muustakin sisällöstä.

– Tällä hetkellä toimin apurahatutkijana Jyväskylän yliopistossa. Teen väitöskirjaa kirjallisuuden oppiaineesta siitä, miten psykiatrisia diagnooseja käytetään nykykirjallisuudessa ja -mediassa Suomessa. Jonkin verran myös opetan Jyväskylän yliopistossa. Ylelle teen freelancer-hommia kulttuurirohjelmiin, erityisesti kirjallisuuteen liittyvistä aiheista.

Mistä Jani inspiroituu?

– Mua inspiroivat hyvät keskustelut, hyvä kirjallisuus, hyvä taide eli monenlaiset asiat. Näihin liittyy omaa ajattelua haastava tai stimuloiva piirre. Koen ihmisenä tarvetta omalle ajattelulle, reflektoinnille ja visioinnille. Tykkään toki myös ihmisten kanssa työskentelemisestä.

Jani sanoo rajaavansa työtä ja vapaa-aikaansa kenties tarkemmin kuin moni muu freelancer. Vastuun kasvaessa on kuitenkin oltava valmis reagoimaan nopeasti yllättävissäkin tilanteissa. Siksi Jani ajattelee, että oikein mitoitettun palautumisen ja riittävän reagoivan otteen harjoittelu on jatkuva oppimisprosessi.

Teksti: **Jukka-Pekka Nyrhinen**

Kuvat: **Seppo Sarkkinen**

JANI TANSKANEN

- Radio- ja televisiotoimittajien liiton puheenjohtaja 2023–2024
- Freelance-toimittaja, työskentelee Yhtyneet-sopimuksella Ylelle
- Väitöskirjatutkija Jyväskylän yliopistossa, työskentelee apurahalla
- Kulttuurinen mielenterveystutkimus -opintojakson vastuuopettaja Jyväskylän yliopistossa
- Toimittajana erikoistunut kulttuuriin ja kirjallisuuteen
- Koulutukseltaan FM, äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja
- Jäsenyhdistys: Freelance-ammattiosasto FAO – Frilansarnas fackavdelning ry.

Keskeisimmät luottamustehtävät

- Suomen Journalistiliiton hallituksen jäsen 2023–2026
- Julkisen sanan neuvosto (JSN) 2022–2024
- Tekijänoikeusjärjestö Kopioston hallitus 2023–

Muuta

- Ollut kirjoittamassa Journalistiliiton toimintaohjelmaa vuosiksi 2023–2026
- Aiempia luottamustoimia esimerkiksi Keski-Suomen opiskelija-asuntosäätiössä ja Jyväskylän yliopistossa
- Tieteellisiä julkaisuja yhteensä 21

RTTL:n hallitus 2023-2024

Nimi: **Ida Fellman**
Yhdistys: YOT/SFA
Ammattitehtävä: Webbredaktör
Varahenkilösi: Eva Pursiainen

Mitä odotat hallituskaudelta: Ännu mera samarbete mellan de olika underorganisationerna, vi sitter alla i samma båt och vi skall jobba tillsammans för ett bra medieklimat

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Konkreta frågor av alla de slag

Nimi: **Timo Sipola**
Yhdistys: YOT / Alue
Ammattitehtävä: Journalisti
Varahenkilösi: Antti Kolpo

Mitä odotat hallituskaudelta: Mielenkiintoisia haasteita.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Ehdotuksia, miten RTTL:n roolin haluttaisiin kehittyvän ja mitä odotuksia jäsenistöllä liitolle on.

Nimi: **Irmeli Heliö**
Yhdistys: FAO freelance-ammattiosasto
Ammattitehtävä: Freelancer, toimittaja, tv-ohjaaja. Nykyisin olen myös laajentanut työskarkani printtipuolelle.
Varahenkilö: Päivi Vääntönen

Mitä odotat hallituskaudelta: Edustan freelancereita ja odotan uuden hallituksen kantavan huolta freelancereiden edunvalvonnasta. Freelancereista on suuri osa itsensäyöllistäjiä monialaisesti. Yksi suuri ryhmä on av-kääntäjät.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Toivon, että jäsenistö on aktiivinen hallitukseen päin niin ongelmista kuin myös asioista, jotka ovat toimineet hyvin. Pidän tärkeänä, että jäsenistö kertoo koulutustarpeistaan niin RTTL pystyy räätälöimään haluttuja ja hyödyllisiä valmennuksia ja koulutuksia. Jäsenistö saisi myös esittää toiveita erilaisista tapahtumista ja jo olemassa olevien tapahtumien/päivien sisällöstä.

Nimi: **Paula Niemi**
Yhdistys: YOT / Media
Ammattitehtävä: Arkistotoimittaja
Varahenkilösi: Leena Korsumäki

Mitä odotat hallituskaudelta: Mahdollisuutta pohtia ajankohtaisia asioita eri organisaatioissa toimivien kollegojen kanssa, tuoreita näkökulmia sekä itseäni etevämmiltä oppimista.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Kaikki palaute jäsenten työn arjesta ja sen sujuvuudesta kiinnostaa aina.

Nimi: **Mia Siiskonen**
Yhdistys: YOT / Tohlopin osasto
Ammattitehtävä: Tuottaja - jaksosuunnittelija
Varahenkilösi: Jukka-Pekka Nyrhinen

Mitä odotat hallituskaudelta: Hyvää avointa ja rakentavaa keskustelua. Ilolla tuon tunnelmia Tampereelta tähän kokoonpanoon.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Toivon, että olen jäsenille helposti lähestyttävä ja mielelläni vien jäsenten kuulumisia eteenpäin.

Nimi: **Viivi Berghem**

Yhdistys: YOT / Luovat

Ammattitehtävä: Toimittaja, Ulkolinja

Varahenkilösi: Pietari Kylmälä

Mitä odotat hallituskaudelta: Toivon voivani palvella mahdollisimman laajaa osaajien joukkoa, niin friikkuja kuin vakkareita. Liittoa haluaisi tukea erityisesti viestinnän uudistamisessa ja uusien jäsenten houkuttelemisessa.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä? Toivoin matalan kynnyksen lähestymistä: ei ole liian pientä asiaa tai huolta etteikö voisi ottaa yhteyttä!

Nimi: **Ari-Pekka Sirviö**

Yhdistys: MOT

Ammattitehtävä: Journalismin lehtori

Varahenkilösi: Sanna Pietiläinen

Mitä odotat hallituskaudelta: Odotan, että pääsen tuomaan esille RTTL:n kirjavassa joukossa myös pienempien ammattiryhmien, mediasisältöjä ja viestintää tekevien sekä alan opettajien ammattiyhdistysten ääntä.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Olisi tärkeää, että kaikki jäsenet saataisiin aktivoitua tiedostamaan omat oikeutensa ja ottamaan matalalla kynnyksellä yhteyttä RTTL:oon.

Nimi: **Sanna Väre**

Yhdistys: YOT / Media

Ammattitehtävä: Suomentajatoimittaja

Varahenkilösi: Elias Pyllkkänen

Mitä odotat hallituskaudelta: Uuden puheenjohtajiston ja hallituksen myötä odotan uusia tuulia myös liiton toimintaan laajemminkin.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Jäsenet saisivat reippaasti olla yhteydessä hallituksen jäseniin ja esittää toiveita ja ehdotuksia.

Nimi: **Kari Vuosmaa**

Yhdistys: MOT

Ammattitehtävä: Media Operator Team Leader

Varahenkilösi: Jarno Miettinen

Mitä odotat hallituskaudeltasi: Mahdollisuutta tuoda vakautta liiton talouteen sekä edistää yksinyrittäjien asemaa

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Ideoita ja huomioita matalalla kynnyksellä.

Nimi: **Arto Paljakka**

Yhdistys: FAO

Ammattitehtävä: Av-kääntäjä

Varahenkilösi: Juha Hakala

Mitä odotat hallituskaudelta: Ensikertalaisena minulla on paljon opittavaa RTTL:n hallituksen tehtävistä ja rutiineista. Tekijänoikeusvaliokunnassa alkava työ tuo varmasti mielenkiintoisia haasteita.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Ominta alaani ovat freekääntäjien asiat, joten vien mielelläni hallituksen tietoon kaikkia niihin liittyviä viestejä,

Nimi: **Marjaana Keränen**

Yhdistys: Media- ja ohjelmatyöntekijät MOT

Ammattitehtävä: Viestintäasiantuntija

Varahenkilösi: Maria Nykänen

Mitä odotat hallituskaudelta: Odotan hyvää ja hedelmällistä yhteistyötä hallituksen ja jäsenyhdistysten kanssa sekä mielenkiintoisia jäsentapahtumia. Viestintätyöryhmän jäsenenä myös liiton viestinnän kehittämistä. Toivottavasti myös paljon uusia jäseniä RTTL:ään.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Erityisesti jäsenien toiveita ja tarpeita toiminnan kehittämiseksi, koska jäsenillemme me tätä loppuviimein teemme.

Nimi: **Harri Moisio**

Yhdistys: NOT

Ammattitehtävä: Toimittaja/juontaja

Varahenkilö: Faye Lawson

Mitä odotat hallituskaudelta: Odotan rakentavaa keskustelua ja ymmärrystä siitä, kuinka erilaisia yhdistyksiä ja toimenkuvia RTTL:n katon alla on.

Monipuolisuus on suuri voimavara, mutta tarkoittaa myös kovin eri tyyppisiä huolia ja haasteita.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Ihan mitä tahansa mieleen juolahtavaa viestiä hallituksen suuntaan. Turha kursailu pois: hallitus on jäsenistöä varten, ei päinvastoin.

Toki haastan myös itseni: Olenko tarpeeksi aktiivinen viestijä jäsenistön suuntaan.

Nimi: **Katarina Sirén**

Yhdistys: YOT / Tuottis

Ammattitehtävä: Toimin mediaspesialistina Ylen Mediaoperaatiokeskuksessa. Saan työskennellä Yleen tulevien ohjelma- ja materiaalitiedostovirtojen hallinnoinnin ja huolinnan ytimessä.

Varahenkilösi: Micke Suopuro

Mitä odotat hallituskaudelta: Odotan, että pääsen osaltani ylläpitämään ja edistämään RTTL:n yhdessätekemisen ja -vaikuttamisen eetosta.

Mediarintaman yhteiset haasteet yhdistävät meitä ja solidaarisuuden merkitystä ei voi liikaa alleviivata - sen ovat osoittaneet viimeistään tänne Pohjankin perukoille rantautuneet suuret ulkomaiset mediajättiläiset.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Vaikka mielelläni pidän esillä alan keskusteluissa tuotannollista ja teknistäkin näkökulmaa, niin toivon, että minua lähestytään matalalla kynnyksellä ja vaikka kaikkea media-alaa koskevalla, lavealla lähestymiskulmalla. Tervetuloa juttusille!

Nimi: **Marko Tammi**

Yhdistys: YOT / Ruuti

Ammattitehtävä: Ylen Radiouutisten ja Selkouutisten tuottaja ja juontaja

Varahenkilösi: Tiina Roisko

Mitä odotat hallituskaudelta: Julkisen talouden sopeuttamisuunnitelmia ja niiden vaikutusta Yleisradion toimintaan on seurattava tarkasti. Tällä saralla varmasti tarvitaan RTTL:ltä paljon suunnitelmallista edunvalvontatyötä.

Millaista syötettä toivot jäsenistöstä: Kaikista mieltä askarruttavista Journalistiliiton ja RTTL:n jäsenyyteen ja toimintaan liittyvistä kysymyksistä tai toiveista.

kuvat: **Seppo Sarkkinen**

AVOT

AVOT RY:N HALLITUS VALITTIIN MAALISKUUN VUOSIKOKOUKSESSA.

Puheenjohtajana jatkaa Heli Lindroos ja hallituksen jäseninä Annamari Vesterberg sihteerinä, Minna Hellman rahastonhoitajana ja jäseninä Maija Sutela, Hanna Ilkko ja Anu Kopra.

fao

FAO:N VUOSIKOKOUS

FAO piti vuosikokouksensa 31.3.

FAO:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Päivi Vääntönen Irmeli Heliön jättäytyessä puheenjohtajan tehtävistä neljän vuoden/kauden(tämän tarkistan) jälkeen.

Uuteen hallitukseen valittiin Arto Paljakka, Anna-Kaisa Vihavainen-Bäckman, Juha Hakala, Tapani Niemi ja uusina jäseninä Suvi Koivusalo, Jaakko Sauvola ja Niilo Turunen. Varajäseniksi Teppo Tammi ja Marja Väisänen.

MOT

MOT RY:N HALLITUKSEEN VALITTIIN UUSIA JÄSENIÄ VUOSIKOKOUKSESSA 30.3.

Hallituksen kokoonpano:

Puheenjohtajana jatkaa Jarno Miettinen, joka valittiin kaksivuotiskaudelle vuosi sitten.

Hallitukseen valittiin uudelleen Tiia Palmén (MTV Uutiset), Kari Vuosmaa (Mediatailor), ja Marjaana Keränen (Nurmijärven kunta, viestintäasiantuntija). Uusiksi hallituksen jäseniksi valittiin Valtteri Kykkänen (MTV Uutiset), Silja-Riikka Seppälä (MTV Uutiset) ja Aleksanteri Tahvanainen (Mediatailor).

kuva: MOT

YQT

YQT:N VUOSIKOKOUKSESSA VALITTU HALLITUS 2023

Ylen ohjelmatyöntekijöiden vuosikokous pidettiin 18.3.

Puheenjohtajana jatkaa kaksivuotiskauden Antti Laakso.

Hallituksen jäseniksi valittiin (suluissa varajäsen) Janne Lindroos (Lauri Miikkulainen), Mia Siiskonen (Petra Stolt), Pilvi Ahonen (Kaisa Vitikainen), Eva Pursiainen (Jesper Alm) ja Marleena Lammikko (Jenni Blomberg).

Hallituksen täydennysvaalissa valittiin seuraavat henkilöt hallitukseen vuodeksi: Tarja Granvik (Miika Lauriala) ja Minna Laamanen (Jyri Makkonen).

Hallituksessa jatkavat ensi vuosikokoukseen saakka Elina Nieminen (Tanja Perkkö) ja Patrik Schauman (Linus Lång).

NOT

NOT PITI VUOSIKOKOUKSENSA MAALIKUUN LOPULLA 28.3.

Puheenjohtajana jatkaa 2023-2024 Annika Takaniemi. Varapuheenjohtajaksi valittiin Nuutti Takkinen ja hallitukseen Faye Lawson, Iida Hallikainen, Harri Moisio, Mikko Bergman, Seppo Kärki ja Ville Rämö.

RADIOFESTIVAALIEN RTTL-KUNNIAMAININTA EMILIA OLKKOSELLE.

RTTL jakoi perinteisen kunniamaininnan ja 200 euron stipendin alan opiskelijoille tarkoitettulla Radiofestivaalilla Helsingissä 21.4. Laajasalon opistossa opiskelevan Emilia Olkkosen (kuvassa) kaunis ja koskettava radiodokumentti Kuori kertoo hänen oman isänsä muistisairaudesta. Palkittavan valitsi tällä kertaa Miikka Kaskinen NOT:sta (kuvassa).

Radiofestivaali on alan opiskelijoiden ja ammattilaisten kohtauspaikka, joka tarjoaa alan opiskelijoille tilaisuuden kisata teoksillaan ja taidoillaan valtakunnallisella tasolla dokumentti-, kuunnelma-, ja juontajakilpailuissa. Festivaalilla on lisäksi kaikille avoin podcast-kilpailusarja.

Kaikki palkitut löytyvät QR-koodin kautta:

kuva: Radiofestivaali

RTTL OTTI KEVÄLLÄ KANTAA MM. YLEN RAHOITUKSEEN JA LAUSUI VALTIONEUVOSTOLLE MEDIAN TUKEMISESTA.

Valtiovaraministeriö julkisti 6.3. meno- ja rakennekartoituksensa, joka muiden leikkausten ohessa sisälsi 20 prosentin eli 120 miljoonan euron leikkauksen Ylen rahoitukseen.

RTTL totesi kannanotossaan muun muassa, että tällaisen leikkauksen jälkeen Ylellä ei olisi enää resursseja esimerkiksi hoitaa lakisääteisiä tehtäviään, joita ovat mm. kansanvallan tukeminen, suomalaisen kulttuuriperinnön vaaliminen, suvaitsevaisuuden, yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja kulttuurisen moninaisuuden tukeminen.

“ Näiden merkittävien Ylen tehtävien esiin tuomisen sijaan ministeriön kartoituksessa todetaan: ”On kuitenkin todennäköistä, että monia Ylen tuottamia sisältöjä tuotettaisiin markkinaehtoisesti, mikäli Yle ei niitä tuottaisi.”

RTTL pitää ministeriön näkemystä erikoisena. Näkemys vaikuttaa perustuvan oletukseen, että Ylen sisällöt estävät kaupallista mediaa tekemästä omia sisältöjään. Tutkimukseen perustuen voidaan esittää toisin päin, että Yleisradion olemassaolo vahvistaa myös kotimaisen kaupallisen median toimintaedellytyksiä eikä näin ollen ole ollut estämässä kaupallista mediaa tekemästä omia sisältöjään. Iso osa Ylen viihteellisistä sisällöistä on ostettu kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä, joten leikkaus kohdistuisi vääjäämättä laajasti suomalaiseen mediakenttään.

Mediatilojen välisen kilpailun näkökulmasta esitetty leikkaus hyödyntäisi ennen kaikkea kansainvälisiä some-, suoratoisto- ja hakukonejättejä, joilla on jo nyt hallitseva asema digitaalisen median kentällä.

Radio- ja televisiotoimittajien liitto muistuttaa siitä, että Yle on yksi suomalaisen kulttuurin tukijaloista. Yle esimerkiksi rahoittaa kotimaista elokuvaa ja on dokumenttien ja lyhytelokuvan olemassaolon ja näkyvyyden kannalta erityisen tärkeä toimija. Journalistiliitto, jonka suurin jäsenyhdistys Radio- ja televisiotoimittajien liitto on, onkin jo aiemmassa lausumassaan 2.12.2022 todennut: ”Leikkaukset Ylen toimintaan tarkoittaisivat myös sitä, että suomalaisten elokuvien, televisio-ohjelmien ja musiikkituotantojen tulevaisuus olisi uhattuna.”

RTTL ANTOI ALKUVUODESTA TUKENSA TIEDONVÄLITYKSEN JA UUTISMEDIOIDEN TUKEMISELLE.

RTTL totesi lausunnossaan valtioneuvostolle, että ”mediaa tuella tuetaan demokraattista yhteiskuntaa. Ilman riippumatonta, hyvinvoivaa mediaa ei ole tasa-arvoista oikeusvaltiota. Kansalaisvapaudet ja toimiva yhteiskunta tarvitsevat tuekseen journalismia ja journalistia sekä muita media-alan ammattilaisia.

Disinformaation ja hybridivaikuttamisen aikakaudella luotettavan, pätevän ja resursoitun median tarve on luja.

RTTL pitää tärkeänä, että valtionavustus on paitsi printtimedian myös sähköisten viestintien haettavissa.”

Kertaluonteisesta 7 miljoonan euron mediatuesta vuodelle 2023 päätettiin lopulta maaliskuussa lisätalousarvion yhteydessä.

VANHAT KETUT

jakoivat vuosikokouksessaan 28.2.2023 perinteisen Tunnustusnauhan, ja sen sai Ylen Selkoutiset.

Vanhat Ketut totesivat, että kansainvälistyvissä Suomessa Selkoutisten merkitys etenkin maahanmuuttajien ja pakolaisten keskuudessa on osoittautunut tarpeelliseksi.

Selkoutisia on lähetetty Ylen kanavilla jo 30 vuotta. Nykyisin uutisia selkosuomeksi voi seurata radiossa, televisiossa ja verkossa.

kuva: Seppo Sarkkinen

kuva: Seppo Sarkkinen

Journalistiliitto

Radio- ja televisio-toimittajien liitto
RTTL

Senioriosasto
Vanhat Ketut

AVOT

FAO

MOT

NOT

Ylen ohjelma-
työntekijät ry
YOT

Alue

Epis

Media

Luovat

Ruuti

SFA

Tohloppi

Tuottis

Suomen elokuva- ja
mediatyöntekijät
SET ry.

Lehti-
yhdistykset

ETELÄ-POHJANMAAN SANOMALEHTIMIEHET

ETELÄ-SUOMEN SANOMALEHTIMIESYHDISTYS

HELSINGIN SEUDUN JOURNALISTIT

HÄMEEN-UUDENMAAN JOURNALISTIT

ITÄ-SUOMEN SANOMALEHTIMIESYHDISTYS

KESKI-POHJANMAAN JOURNALISTIT

KESKI-SUOMEN JOURNALISTIT

KYMENLAAKSON JOURNALISTIT

PIRKANMAAN JOURNALISTIT

POHJOIS-KARJALAN JOURNALISTIIYHDISTYS

POHJOIS-SUOMEN JOURNALISTIT

SATAKUNNAN JOURNALISTIT

SAVO-KAINUUN JOURNALISTIT

SUOMEN FREELANCE-JOURNALISTIT

Kääntäjien ammattiosasto KAOS

TURUN JOURNALISTIIYHDISTYS
- ABO JOURNALISTFÖRENING

ÅLANDS JOURNALISTER

UUTISANKKALAMMEN PAUKUKABINETTI

10.4. 2023

Päivittelevänä muistikuvagalleristina uimamaisteri Jussi Tuominen

Pian laukee ankkalammen kisaruuhka kauhee.
Se hermot kotikaislikoissa viritti.
Ei etukäteen tiennyt kuinka kilpa raukee,
kun joka iikka parastansa tilitti.

Niin ArkadiaArenalla vaihtui kärki,
jäi Sannan ilmaveivi hanskaan Petterin.
Saa nähdä voittiko nyt tunne vaiko järki,
vai pelataanko liigassa kuin ennenkin.

Uus voima TikTok nosti monta keltanokkaa,
se näytti mahdin Suomen somepuolueen.
Ja märän rätin tulos vasten ottaa mottaa
myös parin uskollisen kestojätkälleen.

Myös päättyi Nato-juoksun puolimaratoon.
Kun Orban Erdoganin korvaa nuoleksi.
"Ei Suomi-neito ole Svea-mamman klooni,
se vanha harppu jääköön muiden huoleksi."

Vaan kilpailuista Euroviisut on se tärkein.
Sen kumpi voittaa, Loreen vaiko Käärijä?
Se ratkenneeko vaatteilla vai äänivärkein,
vai se ken sutjakammin käyttää sääriä?

Jos Suomi voitti, täytyi torit juhlijoista.
Ai lätkän MM? Onks ne Tampereella taas?
On kiekkomestaruuskin jees, vaan aivan toista
on tunnelma kun kansa karjuu Cha Cha Cha!!!

Kai laulut hyväksi on mielenterveydelle,
ne luksuskulttuuriksi vaikka leimataan,
Kas sanoillaan ne jotain kertoo ihmiselle,
ei Cha Cha Cha'kaan toimi jos ne heivataan.

On oopperat ja runot sananvapautta,
vaan jossain käydään katkomaan sen siipiä.
Sensuuri muistuttaakin isoo pahaa sutta,
se osaa saaliin kimppuun takaa hiipiä.

Kun Yleisradiokin luopui radiosta
niin vanhat nimikkeet vain ulos potkastiin.
Jos jotain kuulla tahdot ääniaallokosta
sun täytyy viritellä korvat podcastiin.

Myös veli MTV on uudistusten teillä,
vei pöllö uutispoikueensa Vallillaan.
Nyt häikäisevin värein operoidaan heillä,
ja kaikki virtuaalitemput hallitaan.

Jäi radan varteen pieni Alfa-TV raukka,
ei naama Hjallicksen ja Soinin tepsinyt.
Niin arvaamaton luonteeltaan on bisneshaukka,
kai makoisamman uhrin on jo etsinyt.

Ois Sairaalloisen lihavat ja Jalkapaiseet
kai tuoneet mannaa julistusta varmemmin.
Jos kaivaa kultaa pitää olla kunnan aiheet
jokin rikkaruohoapuharvennin.

Työperäisiä maahanmuuttomarkkinoita,
on tekoäly tunkeutunut sotkemaan.
Ei sitä kohta enää ihmisaivo voita,
se pystyy meikäläistä paljon parempaan.

Se tekee kirjat, maalaa taulut, hoitaa sairaat,
se voittaa lätkäkisat, viisut, Venlatkin.
Tee päätös: joko oman hautas maahan kairaat
tai hampukkoyttä hankit mitä pikimmin.

Nyt herään! Öinen tekounipainajainen,
on kauas mielestäni pois jo haihtunut.
Sen varmaan aiheutti vaa'anpaskiainen,
kun väitti etten olisikaan laihtunut.

